

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

19 травня 2021 року

Веде засідання голова комітету НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго дня. Дякую всім, що знайшли можливість доєднатися до засідання комітету.

Вам розданий попередній порядок денний, який був заздалегідь доведений до вашого відома. Я хотів би внести кілька пропозицій і коректив. Зважаючи на деякі фактори, а зокрема кадрові зміни в профільному міністерстві, яке займається в тому числі питанням прозорості ринків, конкуренцією, регулювання і іншими напрямками; зважаючи на те, що зараз торговий уповноважений України Тарас Качка знаходиться у Брюсселі, де обговорюють, дискутують у тому числі питання мораторію на експорт лісу-кругляку і взагалі реформи ринку лісу; зважаючи на те, що в п'ятницю буде нарада віцепрем'єрки з питань євроінтеграції Ольги Стефанішиної разом із членами інших комітетів, разом із членами уряду з приводу знову-таки мораторію на експорт лісу-кругляку, з приводу реформування галузі, я би запропонував перенести на наступний комітет розгляд проектів законів 4197 і альтернативного 4197-1. Тому що у нас до цього моменту вже була б хоч якась позиція від інших стейкхолдерів, які є основними, в тому числі по цій галузі; ми б уже зрозуміли позицію того, що від нас чекають у Брюсселі, вже зрозуміли б позицію там віцепрем'єрки і врахували б уже позицію нового віце-прем'єра – міністра економіки у випадку його успішного призначення. Мені здається, що це принципово важливо.

Олексій Васильович, ви хотіли щось додати.

МОВЧАН О.В. Пропозиція перенести зазначені законопроекти не на наступний комітет, а на інший комітет, коли у нас буде можливість і нового міністра заслухати або позицію міністерства, і всіх інших структур. Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому я би запропонував ці два питання зняти, тобто пункт 2 і пункт 3 порядку денного зняти з розгляду. І додати...

Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Я би радив членам комітету, колеги, коли йде питання про деревину, яка зараз, по-перше, зовсім інша цінова політика, зовсім інші потреби ринків Європи і світу, і були підписані ряд юридичних документів держави Україна в різні періоди про певні принципи. Я думаю, що треба, щоби члени комітету як мінімум мали вижимку від Міністерства економіки, євроінтеграції і це важливо буде для прийняття рішень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Тому пропозиція номер один – прибрати з порядку денного, перенести на інший комітет пункт 2, пункт 3, відповідно розгляд законопроектів 4197 і 4197-1.

Пропозиція друга в мене до порядку денного. Більшість із вас сьогодні була присутня на робочій нараді комітету разом з кандидатом на посаду Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки Любченка Олексія Миколайовича.

Я отримав інформацію від Прем'єр-міністра України Шмигала Дениса Анатолійович про те, що вони провели Кабмін і готові його офіційно представити комітету на призначення. І я би тому додав до порядку денного наступний пункт: питання щодо призначення Любченка Олексія Миколайовича на посаду Першого віце-прем'єр-міністра України - міністра економіки України. Я би цей пункт поставив другим. І відповідно, тому що, ну, ми сподіваємося, що Кабмін підключиться вчасно, але може бути і таке, що буде він невчасно, подивимося.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вчасно буде, да? Тобто з Кабміну буде Прем'єр-міністр підключатися і пан Любченко, він має бути теж присутній. І все, все інше лишається, як є.

Тобто у нас порядок денний виглядатиме наступним чином. Перший пункт порядку денного – це питання щодо призначення Любченка Олексія Миколайовича на посаду Першого віце-прем'єр-міністра України - міністра економіки України. Другий пункт порядку денного буде, власне, законопроект 5011. Далі, третій пункт – 5309. Четвертий пункт – 4167. І п'ятий пункт – "Різне".

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. 4197? А ми ж говорили про це з самого початку. Тому що в нас немає позиції ані торгівельного представника, ані профільного міністра, ані віцепрем'єрки з питань євроінтеграції.

Тому ми якраз всю інформацію акумулюємо, у нас буде зважена позиція, нормально вже, і тоді ми будемо рухатись далі. Підходить таке? Підходить.

Колеги, тоді ставлю на голосування таку пропозицію: в редакції озвученій затвердити порядок денний засідання комітету на 19 травня 21-го року. Прошу голосувати.

Хто – за? У нас одноголосно. Не голосувала Буймістер, відсутня. Відсутній Скорик, відсутній Шевченко Євгеній Володимирович. Всі інші, правильно я розумію, у нас "за" всі присутні.

Дякую, колеги. У нас 13 голосів. Рішення прийнято.

Переходимо відповідно до пункту першого порядку денного – це з приводу призначення Першим віце-прем'єр-міністром України – міністром України Любченка Олексія Миколайовича.

Колеги, до Верховної Ради України надійшло відповідне доручення від Дмитра Олександровича Разумкова невідкладно на засіданні комітету розглянути дане подання в порядку підготовки до розгляду Верховною Радою України. А саме подання від Прем'єр-міністра надійшло 18.05.21-го, там, де фактично пропонується призначити Любченка Олексія Миколайовича Першим віце-прем'єр-міністром України – міністром економіки України.

У вас сьогодні зранку була можливість з ним поспілкуватися, задати йому питання, зрозуміти його позиції по магістральним напрямкам нашого комітету і взагалі української економіки.

Якщо у нас на зв'язку Прем'єр-міністр Шмигаль Денис Анатолійович, я би тоді передав йому слово і попросив його представити кандидата. Денис Анатолійович, ви з нами? А ви впевнені, що Шмигаль підключився?

СЕКРЕТАРІАТ. Так, он він, Денис Анатолійович Шмигаль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Анатолійович? А, он бачу, підключається.

ШМИГАЛЬ Д.А. Доброго дня, шановні колеги! ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми можемо, безперечно, починати. Єдине, що нам казав сам Олексій Миколайович, що він теж має приєднатися. Але ми сьогодні з ним, в принципі, зранку поспілкувалися, достатньо ґрунтовно познайомилися.

Я думаю, що в процесі вашого представлення він, напевно, доєднається до комітету. Якщо він не з вами, звісно.

ШМИГАЛЬ Д.А. Ні, він не зі мною.

Дякую за можливість. Буду просити, щоб я коротко представив, бо у мене зараз і медичний комітет, я маю і там також представити кандидата...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, вам слово, Денис Анатолійович.

ШМИГАЛЬ Д.А. Якщо можна, я почну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ШМИГАЛЬ Д.А. *(Не чути)*... Олексія Миколайовича, більшість з вас його знають, він практично рік паралельно з нашою урядовою командою працює керівником Державної податкової служби.

За цей період минулого року бюджет був виконаний на 110 відсотків, як більшість з вас знає. Скарг від бізнесу щодо якоїсь діяльності протизаконної або тиску зі сторони податкової, притому що бюджет виконувався, більше не було. Запроваджені також нові методи, методології.

Біографія про трудову діяльність, я сподіваюсь, членам комітету роздана, щоб я зараз не проходився по резюме.

Але хочу сказати, що в біографії кандидата на Першого віце-прем'єр-міністра є абсолютно пройдений такий органічний шлях зростання топ-менеджера в різноманітних областях, зокрема і в державній службі. Податкова служба, звичайно, це такий орган, який вимагає широких знань і сильного менеджерського таланту і кваліфікації. Тому оці характеристики, вони для кандидата на посаду абсолютно грають позитивну роль.

Хочу також відмітити, що ми мали спілкування з Олексієм Миколайовичем. Ми також спілкувалися з Президентом України щодо кандидатури Олексія Миколайовича на цю посаду.

Тому буду просити комітет підтримати кандидатуру і далі їх на комітеті і в залі.

В мене все, коротко. Дякую. Якщо є питання до мене, я готовий відповісти. Якщо питань не буде, то буду просити мене через 5 хвилин відпустити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович.

Колеги, чи будуть питання до Прем'єр-міністра України?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Прохання можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прохання, будь ласка. Олександр Сергійович Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане голову.

Шановний пане Прем'єр-міністре, хотів би звернутися до вас із проханням все-таки нарешті подати Програму діяльності Кабінету Міністрів для того, щоб ми її розглянули і на профільному підкомітеті, і комітеті, і затвердили Верховною Радою, для того щоби ми в подальшому могли з вами і відповідні звіти формалізувати згідно закону, і рухатися вже чисто виключно в законодавчому полі, це важливо.

І побажання також буде до кандидата на посаду міністра, щоб ми також мали відповідний документ, за яким ми мали потім його оцінювати, досягнення відповідних цілей і так далі, те, про що ми просили зранку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую.

Дуже швидко. Ми подали звіт діяльності уряду за минулий рік – 430 сторінок, він є у розпорядженні Верховної Ради. Тому, кому цікаво, є можливість ознайомитися. Готовий його також представити при поданні програми, як цього вимагає закон і дозволяє закон. І, звичайно, готовий відзвітуватися за минулий рік по тому звіту, який наданий у Верховну Раду.

Подати Програму діяльності Уряду закон дозволяє не скорше ніж через рік після того, як вона була попередньо... розглядалася в залі парламенту –

це буде червень місяць. В червні ми готуємося подати програму діяльності уряду на наступний період відповідно на затвердження паралельно зі звітом. ...*(Не чути)* Скоріше не маємо права за законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Колеги, тоді я пропоную відпустити Дениса Анатолійовича. Вам дякуємо за ваш час, і привіт колегам тоді з медичного комітету. Дякую. Гарного дня, Денисе Анатолійовичу. Дякую.

Добре, колеги. Олексій Миколайович, чи є бажання ще сказати кілька слів, чи, в принципі... *(Шум у залі)* Все, колеги? Немає ніяких питань? Можемо переходити...

Да, Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Я би хотів звернутися фактично до Олексія Миколайовича з дуже такою простою позицією, що ми приймали рішення, що на комітеті ми розглядаємо професійно закони, професійно програми, і все, що стосується якості життя людини і захисту бізнесу, ми є партнерами. Ми максимально старалися не політизувати засідання комітету, це було домовленість на самому першому разі. Тобто ми є партнери в тих всіх аспектах.

І другий аспект, важливий, я це говорив вчора на засіданні, що тільки комунікації, які ми добилися, фактично були з Міністерством економіки, і багато було порозумінь, приймалися ті чи інші рішення. Ми погоджуємо і з головою комітету, і з комітетом. Це, як кажуть ...*(Не чути)* недопустимо просто. Я думаю, що ми повинні теж це врахувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, колеги.

Тоді я пропонував би перейти вже до голосування. І відповідно ставлю на голосування пропозицію рекомендувати Верховній Раді України призначити Любченка Олексія Миколайовича на посаду Першого віце-

прем'єр-міністра України – міністра економіки України. Прошу голосувати, колеги.

Хто – за? Давайте порахуємо. Підласа – за, у нас Кисилевський – за, Марчук у нас теж – за, Приходько у нас теж – за, Магомедов у нас – за, Кицак – за, Лічман – за, Мовчан – за і Наталуха – за. І Тарута теж – за. Дякую, колеги.

Хто – утримався? У нас Руцишин – утримався, у нас Кубів – утримався і у нас утримався Колтунович. Правильно? Дякую.

Колеги, у нас 13 – за, 3 – утримались з 16. 3 – утримались. У нас є рішення.

КОЛТУНОВИЧ О.С. А скільки не голосували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не голосували – 3, вони відсутні. Вони відсутні. Тому в нас 10, 3 з... Рішення прийнято.

Я вас вітаю, Олексій Миколайович, бажаю успіхів в залі.

МАГОМЕДОВ М.С. Дмитрий Андреевич, можно один вопрос? Учитывая, что уже проголосовано? Вы знаете, я... *(Не чути)*

И если большой бизнес в подавляющем большинстве имеет возможность работать "в белую" и честно, то существующий Налоговый кодекс, и вообще система налоговая, к ряду, большой части отечественного бизнеса, в основном это средний и, наверное, чуть ниже среднего, я не говорю про малый бизнес, про микрофопов, бизнес находится в таком состоянии, что они всегда вынуждены выбирать между тем, что платить налоги и выживать. То есть налоги таковы, что либо они активизируют, уклоняюся от уплаты налогов через системы обналичивания.... *(Не чути)* тратят на это 10, 12 процентов от отмываемых средств, но при этом каждый из них говорит дословно следующее: что если бы нам создали условия, при которых мы платили бы, может быть, даже немного больше, 13, 15, но мы бы

платили, эти деньги все шли бы в бюджет. Но то, что сейчас есть там тот налог на прибыль и ситуация с НДС, и остальное, нам не позволяет работать честно, мы вынуждены уклоняться".

Я вот, честно говоря, этаким оптимист, я помню, когда пришли к власти... почему-то я поверил этому товарищу в очках и с бородой.

_____. Це Яценюк?

МАГОМЕДОВ М.С. Да. Я почему-то ему поверил. И я подумал, что будут... *(Не чути)* Я теперь думаю: каким я был идиотом!

Поэтому у меня вопрос к вам. Вы знаете, есть ли хоть какие-то силы в стране, которые думают о том, чтобы изменить налоговое законодательство, чтобы та часть бизнеса, которая не выживает, платя налоги, вышла из тени. Если вы захотите нашей помощи в этот вопросе, я уверен, что все, кто сидит в этом зале, будут вместе с вами, учитывая, что вы вице-премьер.

Поэтому имейте в виду, что у вас есть группы поддержки, которая в случае, если вы будете делать эти шаги... вот сегодня впервые у нас в комитете люди аплодировали, это было первый раз за все время работы в комитете. *(Не чути)*... мы надеемся, что мы подумаем, как изменить ситуацию. Опять же... *(Не чути)* "белый" бизнес, они справятся, они выживут.

(Шум у залі)

_____. *(Не чути)*

Але податки мають бути збалансовані з можливостями, з реальними можливостями бізнесу ...*(Не чути)*... і те, щоб наша фіскальна політика і загальна економічна політика стимулювали наших підприємців до того, щоб вони засновували підприємства, створювали додаткову вартість на терені нашої країни, а не їхали за кордон і не поповнювали там ВВП Польщі або інших країн.

Дякую. *(Не чути)*

ЛЮБЧЕНКО О.М. Если два слова, на языке оригинала... Если два слова, то тот с бородой, как вы говорите, тот момент, когда Премьер-министр Арсений Петрович Яценюк пролоббировал, я помню тот момент, пролоббировал решение снижать ставку ЕСВ до 22 процентов, Украина получила на эту минуту ничего, ни роста экономики, кроме дефицита 40 процентов Пенсионного фонда, который покрывается за счет общего фонда госбюджета.

Это чисто, на мой взгляд, популистическая была история, которую на следующий же год загнали под 9,75 в валюте, освобожденное от налогов ОВДП и внешние другие заимствования.

То есть такая история, когда бизнес никакой не выживет при таких спекуляциях на валютных рынках. Потому что там каждый процент стоит мультипликационно для любого бизнеса: малого, большого, среднего.

Я знаю по работе налоговой массу бизнеса, которые просто говорят, что ставки налога в Украине идеальные. Они говорят: они нам не мешают, нам мешает неравенство. Когда 20 процентов для всех, то - для всех. Проблемы тогда нет. Если кому-то 20, а какой-то нашел возможность где-то прокрутиться там под 8 процентов, и минимизировать тем самым и создал конкурентную для себя среду, то это другая история. Я подчеркиваю абсолютно, и под стенограмму, и под что хотите, я все равно дождусь того момента, с БЕБом, без БЕБа, по-английски еще хуже звучит, вот дождусь того момента, когда все-таки организаторы схем или успокоятся, потому что у них много легального бизнеса, нет проблем, у них много легального бизнеса, и они просто подмешивают таким образом на своих оборотах и создают рынок минимизации; или организаторы этих схем, наконец-то страна их увидит и они как-то будут привлечены к ответственности, хотя бы публично. Поэтому это одна история.

Вторая история, для затравки, то, что у меня в голове. У нас проблема с

минимальной зарплатой. Вот я считаю, она маленькая, минимальная зарплата. Но тут сразу подымается вопрос нагрузки на бизнес. Поэтому минимальную зарплату надо освободить от налогов, вот просто взять и освободить.

Цена вопроса – поднять для тех, у кого доходы больше 15 тысяч гривен, в месяц 2 процента. То есть этих освободить, а там – 20 процентов вместо 18, и восстановить, в принципе, справедливость. Потому что на кого, ну, вы же политики, я не знаю, на кого вы опираетесь, на какие социальные группы вот, но это... У меня есть эти расчеты, потому что налоговая служба обладает мощным инструментарием базы данных, которые точные, это не статистика, которая собирает цифры, я утром говорил, то методом серпантина, то по якомусь обліковому..., ну, оно известное, но не совсем правильное. И в целом статистика у нас правильная, но методология статистики на 100 лет, по-моему, отстала.

Спасибо, Степан Иванович, за то, что вы сказали, в первую очередь. Для меня это дико слышать, что нет общения, потому что, ну, по-моему, все... Есть исключения, не будем о них говорить, но, по-моему, все хотят сделать один результат, потому что ни Сергею Алексеевичу жить в нищей стране неприятно будет, потому что снесут и спалят там, извините, все. Поэтому дело общее, и только так и надо.

КУБІВ С.І. Можна, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так-так, будь ласка.

КУБІВ С.І. Я би хотів сказати важливу тему. Я не буду опонувати. Але варто сказати для стенограми, тому що нас дивиться багато людей. Колеги, 13-й рік, вересень місяць, не хочемо жити минулим. Було зрозуміло, що буде далі в економіці. Ну, просто падала щоденно. І коли золотовалютні запаси і стримання певної позиції, макро- і фінансова, фіскальна політики були як

такі, я не буду коментувати, ми всі розуміємо, що відбулося.

Лютий місяць, кінець лютого місяця, коли на рахунку було 108 тисяч гривень, і прийшов, я рахую, в дуже важкий момент Арсеній Петрович Яценюк, Олександр Турчинов, потім був обраний Президент Порошенко... Я хочу сказати, що... А потім вже відповідно Голова Верховної Ради Гройсман. Було прийнято ряд законів, які в той час можна було прийняти. Перше було - стабілізація. Друге - відновити міжнародну довіру. Третє - не зробити країну банкрутом. Хоча розглядалось тоді дві позиції: або країна – банкрут, або ми відповідно будемо робити... Так легше аналізувати помилки.

Щодо мінімальної зарплати, хочу теж сказати, коли з 1 тисячі 600 зробили 3.200, згадайте, теж було неоднозначне сприйняття. А вірніше, були великі... , що показало, що тенденція правильна. І відповідно, коли мінімальну зарплату підняти, і вона не буде оподатковуватись, бюджет виграє. Це була позиція. Чому виграє бюджет? Тому що не буде займатись мінімізацією тих чи інших позицій. То виходить так, що половину зарплати платиш умовно офіційно, податки з цілої зарплати, а тоді стоїть - а де решта? Тобто є багато співпраці.

І останнє, що б я сказав. Я рахую, що ціль кожного народного депутата, який відстоює не тільки, я говорю, політичну силу, а певну ідеологію і філософію... То в період і Арсенія Яценюка, і Олександра Турчинова, Володимира Гройсмана, в цій частині буду говорити, міністрів економіки в той час два було, включаючи і п'ятого Президента Порошенка, ми зробили багато. Зробили так, що на сьогоднішній день сказати бездоганно той, хто робить в складні часи, немає такого. Тобто я хотів, щоб ми з розумінням віднесли. Коли ми говоримо, що якраз це є відображення чого... єдиний казначейський рахунок, щоб зрозуміли, хто нас дивиться, ми розуміємо баланс, що відображено. Коли ми говоримо... 108 тисяч і розуміємо боргові позиції, не 50 і не 60, і не 70 мільярдів, ми розуміємо, що ситуація була не простою, складною. Але держава Україна вийшла гідно, і саме головне, що ми зберегли і свободу, ми зберегли людей, і ми сьогодні сповідаємо ту

Небесну Сотню, які віддали життя за те, що ми сьогодні можемо говорити про нашу державу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович. Колеги, всім дякую.

Я хотів, Олексій Миколайович, єдине сказати, що, Олександр Сергійович, мені здається, від комітету було б справедливо сказати, що COVID загострив дуже сильно брак персональної комунікації спілкування. Ми б не хотіли за вами сумувати, і нам було б дуже приємно бачити вас хоча б раз на місяць на спільному засіданні комітету секторально. У вас виникли проблеми з молочною галуззю – зібралися, обговорили, подумали, який план дій, побігли. З експортом – та сама історія, з промисловістю так само, з паливом, з малим середнім бізнесом. Ми завжди готові до співпраці, завжди відкриті і будемо раді проводити такі наради і бачитись регулярно.

Дякую дуже ще раз.

ЛЮБЧЕНКО О.М. Всім до побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо тоді до пунктів порядку денного.

У нас наступний пункт йде - проект Закону 5011 про здійснення іноземних інвестицій у суб'єкти господарювання, що мають стратегічне значення для національної безпеки України.

(Не чути)... у нас нещодавно що зараз Ігорем Петровичем і з Людмилою Анатоліївною був... *(Не чути)* з представниками "Великої сімки" саме з приводу цього законопроекту.

Законопроект ... *(Не чути)* відображає Регламент Європейського Союзу номер... *(Не чути)* який був прийнятий парламентом європейським та Радою Європи відповідно у 2019 році і встановлює рамкові механізми скринінгу або перевірки прямих іноземних інвестицій... *(Не чути)*

Фактично мова йде про те, щоби визначити критичні і стратегічні

галузі української економіки, які є надзвичайно важливими для національної безпеки держави, і відповідно контролювати суб'єкт, який інвестує в ці галузі і за кордон, і зрозуміти походження цих коштів, концентрацію в тих чи інших галузях певної країни...*(Не чути)* того, чи не складає така концентрація, або навіть набуття певної долі, загрози національній безпеці і обороні України, якщо вони інвестують, наприклад, в сектор... *(Не чути)* ракет, танків чи просто інформаційні технології.

Але тут є одна проблема. Цей законопроект готувався урядом, і уряд, на мою думку...*(Не чути)*, але, як на мене, допустив достатньо неприємну помилку. В офіційному обґрунтуванні необхідності прийняття ...*(Не чути)*, у другому абзаці вони написали наступне. ...*(Не чути)*... для посилення координації та обміну інформацією щодо перевірки іноземних інвестицій у контексті питань безпеки та охорони громадського порядку як реакція ЄС на виклики, пов'язані із зростанням прямих іноземних інвестицій, перш за все китайських, у стратегічні активи у країнах-членах ЄС. Це записано в офіційному обґрунтуванні необхідності прийняття цього акту.

Розумієте, я спеціально не полінився, я зайшов на офіційний текст Регламенту ЄС 2019/452, не знайшов жодного слова про Китай. Жодного! Його там, напевно, не могло бути, бо це нормально, це друга економіка в світі, і прямо так відверто декларувати намір обмежити інвестиції з певної країни в своєму документі, ну, це треба бути недальновидним щонайменше, якщо дуже м'яко виразитись.

У мене пропозиція зараз рекомендувати Міністерству економіки попрацювати над обґрунтуванням і забезпечити адекватне пояснення необхідності прийняття цього законопроекту.

Да, Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний Дмитро Андрійович, шановні колеги, хочу підтримати позицію пана голови, теж воно врізало... *(Не чути)* тим більше, я був співголова комісії між Україною і Китаєм, де на старті заборгованість

була мінус 7,2 мільярда, оборот - біля 2 мільярдів, ми лишили 12 мільярдів оборот і реструктуризовані борги.

Я розумію, що таке зустрінеться з другою економікою держави на рівні Першого віце-прем'єра.... який приїхав сюди потім, проведення комісії з паном ..... який сьогодні. І коли вони прочитають, не дай Бог, рішення, яке зараз дав уряд, то я вам скажу, 12 мільярдів зовнішні ринки, якщо взяти з точки зору експорту який... і так далі, це є дуже серйозне питання. Я розумію, що можна підлизувати всі інші речі, але те, що так... ви знаєте, уже непотрібно окремій стороні, правій чи лівій, треба відстоювати Україну.

Мені імponує питання безпеки України, і "Титану", наприклад, і питання ПВХ, і "Нептун", і "Вільха", і "Вільха-М", я багато можу говорити по саме даному законопроекту, але ситуація, яка виникла в даному випадку і вона є ненормальною, і вона є недержавницькою з точки зору, ворогів дуже легко нажити. А для того, щоб вирівняти ситуацію з ДПЗКУ з Китаєм треба було працювати рівно 2 роки, колеги, за один ляпсус 5 доларів з тонни і посередника, який відповідно не відповідав діям. Але, коли взяли ми стенограми, то починалося з такого подібного, яке вони написали, я не знаю, хто там писав, в цій ситуації, в даному законопроекті.

Разом з тим, ще слабкими місцями даного проекту є недосконалий перелік видів діяльності, подекуди вони і нечітко визначені, і неоднозначні, тобто можна розглядати з двох сторін. Виключення суб'єктів природних монополій у сферах послуг, і передачі теплової енергії, і передачі електричної енергії розподільними мережами послуг в портах, перелік видів діяльності є необґрунтованими. І цілком тут ГНЕУ дало акценти по даному блоку.

Третя позиція. Механізм і правила проведення моніторингу інвестицій не визначені. І коли ми говоримо про критерії і міжвідомчі комісії, то це теж важливе питання. Тут треба врахувати, що ми сьогодні були приємно здивовані, що віце-консули з питань економіки повинні бути під економічним блоком, чим ми і займалися. Це дуже важлива інституція, яка

повинна бути цільовою, а там роботи, я думаю, процентів 75-80 зроблено, там тільки політична воля і порухати далі це питання.

Міжвідомчі комісії визначені на рівні закону. Мова хоча б про встановлення переліку відомостей, які мають бути долучені до процесу прийняття рішень. І тут є, колеги, велике питання. Якщо ми в рік будемо два міністерства роз'єднувати, три об'єднувати, то комісію сфокусувати з країною, яка відповідає цілям і комітету, комітетів. Не тільки комітету, комітетів. І відповідно комісії дуже важко, бо в інших країнах і в нас ці питання вирішуються на рівні Міністерства закордонних справ. Відповідно іде нота, відповідно проходять переговори, підписання і сертифікація угод. Це ціла процедура. Навіть не в плані її важко написати, а часто рік, щоб погодити одне нормальне питання, міжнародне, з точки зору це є великий період.

Значить, я вважаю, що тут можна так, дві позиції робити, пане Дмитро. Якщо ми повертаємо це уряду, це буде довго в нинішній ситуації. Якщо ми, наприклад, можемо доопрацювати уряду, ми можемо відправити його на повторне перше читання у комітет. На повторне читання в перший комітет. Не знаю, що секретаріат скаже. Я не готовий зараз... Колеги, я просто запропонував. Ясно, що цей законопроект, коли ми маємо сьогодні віцепрем'єра і певні позиції, може, будуть інші погляди, з точки зору, те, що я сьогодні чув. Тобто є варіант "а" і варіант "б".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але, Степан Іванович, я думаю, ви погодитесь, що в даній редакції обґрунтування цього законопроекту при необхідності його прийняття, він може зашкодити більше країні, ніж насправді задати їй якогось позитивного впливу. У мене є пропозиція...

Да, пане Ігорю.

КУБІВ С.І. Я ще скажу для протоколу. Є певний законопроект за те, щоб повернути...*(Шум у залі)*

... позиція "а" – повернути в міністерство відповідно на доопрацювання. І ляпсуси, не можуть вони проходити. Я вважаю, що цей законопроект повинні обов'язково завізувати і віце-прем'єр по зовнішньоекономічній, а краще, щоб він пройшов урядовий комітет. Якщо він пройде урядовий комітет, багато питань буде знято.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігор Петрович, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Я дозволю собі мовою оригіналу на рахунок ляпсусу і що він може коштувати для нашої країни. В 2019-му... в 2020 році Китай був головним торговельним партнером України...*(Не чути)* ...наші підприємства експортували з України до Китаю на 7,1 мільярдів доларів. Тобто це найбільший торговельний партнер нашої країни. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, чесно, за такий ляпсус притягнув би до якоїсь відповідальності виконавців в Міністерстві економіки, але це не наші справи, хай вони визначаються.

Але я би все одно рекомендував би, і прошу вашого погодження, звернутися від комітету з листом до Міністерства економіки з вимогою дати пояснення такому обґрунтуванню, що саме малося на увазі і звідки вони це взагалі взяли. Тому що, повторюся, в оригінальному документі про це не йдеться в принципі.

І друге - це я би рекомендував відправити на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

Підходить така пропозиція? Колеги, прошу тоді голосувати, хто – за? І включити до порядку денного сесії Верховної Ради України та за

результатами розгляду повернути на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

У нас "за" всі, окрім Колтуновича. Не голосував Колтунович і не голосував Тарута. Всі інші голосували. ІІ. Все, дякую, колеги. Рішення прийнято. Тому ми звертаємось з листом і відправляємо на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Добре.

Далі переходимо до наступного пункту порядку денного, колеги: проект Закону 5309 (друге читання) "Про публічні закупівлі" та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель.

У нас відповідальний народний депутат Роксолана Андріївна Підласа, яка є суб'єктом, власне, законодавчої ініціативи по цьому законопроекті. Вам слово Роксолана Андріївна, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, доброго дня! Ви всі отримали таблицю сьогодні. Я думаю, що якісь коментарі зараз є зайвими. Пропоную переходити до обговорення конкретних поправок, які вас цікавлять, добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан, будь ласка.

МОВЧАН О.В. Дякую дуже.

Шановні колеги, я подав дві поправки, зараз коротко розкажу. Вони відповідальним депутатом відхилені. Я хотів би, щоб ми переглянули рішення, зараз розкажу, про що вони.

Я запропонував би внести зміни у визначення послуг і робіт. І запровадити новий вид послуг і робіт, який застосовується зараз у світі, в Європі здебільшого, для будівництва. Це коли одним тендером розігруються проектування і будівництво.

Тобто, якщо у тебе є певне ноу-хау як по проектуванню і технології виконання цього, то ти заходиш і конкуруєш цим ноу-хау, комплексним пакетом. А не коли окремо замовляється. Зараз як у нас діє, так, ти можеш...

Один підрядник у тебе виконує роботи по проектуванню. І по суті, якщо у цього ж підрядника є ноу-хау по тому, як він спроектував, то він і будувати буде. Тому що, скоріше за все, ніхто на ці торги не зайде. Ну, так насправді працюють часто схеми в українських реаліях. Тобто воно не дуже... не хитро, але так можна прописати під того, зрозумілого тобі, підрядника ту чи іншу роботу.

Сьогодні в Україні вже користуються цією моделлю, вона називається design and build. Часто за нею будують там зараз цю тему підхопив Укравтодор, наприклад, у мене в окрузі в місті Кременчуці будується новий міст за моделлю design and build, тобто турецький проектувальник і будівник компанія .... прийшла і виграла комплексний проект. Якби цей міст проектували одна, наприклад, українська компанія там, а будувала інша, то, скоріше за все, було би так, як з іншими мостами-довгобудами, як це у нас буває. Тому що підрядник, який потім виграє тендер, часто не може зробити за ті гроші, за адекватні гроші, те, що спроектоване.

Тому я запропонував ці поправки, я би просив, щоби ми їх підтримали. У нас на зв'язку є представники Укравтодору. Якщо ви хочете задати питання щодо застосування цих норм, єдине, що ми в процесі дискусії дійшли висновку, що одну поправку там редакційно треба змінити. І я би просив, якщо ми все-таки приймемо рішення про те, що ми підтримаємо поправки і номер 15, і номер 16, поправку номер 15 я би змінив редакційно для того, щоб була більш чітка юридична визначеність.

Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. Я коротко прокоментую.

Ми дійсно почали з Олексієм, з Укравтодором і з Мінекономіки дискусію про ці поправки. Але так вийшло, що ми її не завершили наразі. Я погоджуюсь з ідеєю, яку Олексій пропонує, і загалом вважаю, що вона є доречною, це потрібно враховувати. Але з точки зору формулювання цих поправок наразі, на мою думку, вони можуть викликати ризики. Чому? Тому

що це змішана закупівля, яка настає... ну, ми фактично дозволяємо змішану закупівлю - ремонт плюс проектну документацію, - вважати і послугами, і роботами. У робіт більший поріг, від яких проводиться тендер, ніж у послуг. І таким чином, люди – замовники матимуть змогу видавати за роботу те, що насправді є послугами, і проводити цю закупівлю без тендеру. І це, звісно, зменшує і конкурентність, і суперечить принципу нашого закону. Хоча проблема зрозуміла. Просто я не впевнена, що її потрібно вирішувати саме поправками до закону.

І так само у нас є Мінекономіки з нами. Я думаю, що вони теж хочуть це прокоментувати.

МОВЧАН О.В. Я тоді відповім. І можемо заслухати стейкхолдерів. Дивіться, саме тому я і пропоную змінити редакцію там, де ми дискутували вчора щодо можливих ризиків. Змінити редакцію однієї з поправок для того, щоб не було маніпуляцій, наприклад, коли ти робиш там якийсь поточний ремонт і додаєш туди ще проектну документацію, які між собою можуть бути не пов'язані. Тому це виключно після того... Як подали вже поправки і з юристами вичитали, зрозуміли, що і цей ризик має бути нівельований. І тому я просив би змінити редакцію.

Все інше, ну, щодо порогів, так? Якщо ми говоримо про будівництво і проектування, то все залежить від бюджету і очікуваної вартості. Тобто якщо є проект, який коштує більше ніж поріг, то нам краще, щоб цей проект... тендер торгувався саме в комплексі з проектом і будівництвом. Тому це навпаки може дати кращий ефект і нівелювати інші корупційні ризики, які я озвучив до того, які зараз існують схеми.

Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. А можете зразу зачитати, як ви пропонуєте редакцію змінити, щоб всі знали?

МОВЧАН О.В. Так, дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Васильович, я просто нагадую, що нам доведеться тоді проголосувати за цю редакцію в редакції комітету.

МОВЧАН О.В. Так, в редакції комітету. Однієї поправки, там буквально два слова. Це поправка 15, я читаю повністю текст: "Послуги – це будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технології, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт, поточний ремонт з розробкою проектної документації". Все, крапка. Тобто окремо існує і поточний ремонт, і поточний ремонт з розробкою техдокументації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи на зв'язку з нами Міністерство економіки або Укравтодор? *(Шум у залі)*

Давайте почнемо з Мінекономіки. Будь ласка, представтеся. По озвученій редакції правки. Будь ласка.

ЛАХТІОНОВА Л.В.. ...*(Не чути)*

...розробляється відповідний алгоритм і має законодавство бути адаптовано з європейськими практиками. І зараз в правках стратегія формування сфери публічних закупівель ми якраз працюємо над цим інструментом.

Вважаємо, що з експертної точки зору внесення точкових змін призводить до певних ризиків. Більше того, такі зміни вимагають відповідної сталої нормативної бази з точки зору будівництва, тому що на сьогоднішній день не є визначеним...*(Не чути)* правила визначення очікуваної вартості таких робіт разом з проектуванням, що може стати наслідком або завищення,

значного завищення вартості робіт, або може призвести навпаки до невключення до проекту тих робіт, які потрібно буде виконати, що призведе до коригування істотних умов договору після проведення...*(Не чути)*

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Можна почути ще "Автодор", будь ласка?

ФЛАТОВА О.О. Доброго дня! Мене звати Оксана... *(Не чути)* я начальник управління закупівель «Укравтодор».

...реальної практики, яку ми самі реалізуємо під час закупівель проектів design and build...*(Не чути)* це проектуй і будуй.

Дана правка, яку нами було запропоновано до внесення, повністю на сьогоднішній день вирішує невеличку проблематику. Насправді ризиків ми не бачимо, а проблематика полягає в наступному. Вона не залежить від... *(Не чути)* полягає виключно в неправильному визначенні предмету закупівлі...*(Не чути)*

Коли ми застосовуємо механізм "проектуй і будуй", ми на власний розсуд прийняли рішення – і застосовуємо предмет закупівлі за об'єктом будівництва.

Що стосується вартості самих робіт. ...*(Не чути)* це досить складний механізм, і цифри не беруться "з потолка". Без застосування механізму "проектуй і будуй" у будівництві... *(Не чути)*... як механізм "проектуй і будуй" зменшує кількість коригування проектної документації...*(Не чути)* підрядник, який здійснює реалізацію проекту, не зацікавлений в... *(Не чути)* збільшення терміну реалізації і затягування процесу. Тому ми впевнені, що .... якраз проектної документації під час застосування механізму "проектуй і будуй" нам пришвидшить реалізацію проекту і ... *(Не чути)* економіки держави, і зменшить цінові пропозиції учасників.

І на сьогоднішній день ми цей проект реалізуємо. Ви можете

проаналізувати і подивитись, як воно дійсно відбувається на практиці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Олексій Васильович, чи влаштовує вас те, що ви почули?

МОВЧАН О.В. Так. Я дуже коротко прокоментую. Про що говорить Мінекономіки, і про що говорить Укравтодор. Мінекономіки говорить про те, що така зміна закону порушить, перше, стратегію. Типу не відповідає стратегії. І вони кажуть, що типу ми будемо цим займатися, але колись потім, коли дійдемо до того рівня реалізації стратегії, на якому ми ще не знаходимося.

Друге – це те, що є певні ризики, пов'язані з порушенням підзаконних актів типу методики формування очікуваної вартості і так далі, які були озвучені.

Але ми зараз говоримо про зміни в закон, а відповідно треба підлаштовувати підзаконні акти до вимог законодавства, так воно працює. Тому зрозуміло, що треба буде змінити певні методики, якщо будуть прийняті такі зміни. Ну, Укравтодор натомість говорить про те, що типу вони визначають там очікувану вартість через ТЕО, і нічого не порушиться тобто взагалі. І інші замовники, зараз позицію всіх не можемо уявити, окрім Укравтодору, тих, хто користується цією методикою для визначення очікуваної вартості. І, можливо, туди треба буде внести зміни.

Тому, власне, я би просив підтримати мої поправки колег. І все-таки запроваджувати, не боятися вносити зміни в закупівельне законодавство. Тому що можуть бути альтернативні точки зору. З ними також треба рахуватися. Різні стейкхолдери мають різні позиції. І я не думаю, що така зміна може... Я впевнений, що така зміна жодним чином не порушить існуючу концепцію розвитку закупівель в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Давидович, будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. У мене питання є до Міністерства економіки. Я зрозумів ідею Олексія Васильовича, зрозумів пояснення Укравтодору, чому вони вважають, що це доречно. Я так розумію, що Мінекономіки вважає, що це ідея недоречна, але не до кінця зрозуміло в чому саме. Якщо можна було б якось пояснити, був би вдячний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Я думаю, що ми почули всі пропозиції і всі позиції. Давайте, можливо, переходити до голосування саме по правкам 15 і 16 в редакції, в якій запропонував...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не заперечую. Колеги, якщо немає більше застережень, давайте тоді проголосуємо за них в редакції комітету. Я тоді під стенограму попрошу ще раз, Олексій Васильович, їх озвучити, і ми тоді поставимо їх на голосування.

Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Так, секунду. Поправка 16, вона залишається без змін, а поправка 15, ще раз зачитую визначення: "послуги - будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт", поточний ремонт з розробкою проектної документації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я тоді виношу на голосування пропозицію підтримати, власне, озвучену пропозицію народного депутата України МОВчана. МовчАна?

МОВЧАН О.В. МовчАна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. МовчАна. Та доповнити законопроект і внести до порівняльної таблиці з подальшим врахування нових правок, виклавши в редакції комітету правку 15, в редакції комітету щойно озвучену під стенограму. Прошу голосувати.

Хто – за?

Наталуха – за, Скорик – за. З'явився Скорик у нас. Дякую.

Давайте не так. Давайте, хто проти або утримався. *(Шум у залі)*

Все, все, все. Давайте "за".

Значить, Буймістер... Людмила Анатоліївна, на жаль, онлайн не можна голосувати .

Кисилевський – за.

Кицак – за.

Лічман – за.

Магомедов.

МАГОМЕДОВ М.С. Утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Мовчан – за.

Підласа – за.

Приходько – утримався.

Руцишин – за.

І Скорик теж "за" був. Дякую.

У нас рішення комітету 8 з 14-ти. Дякую, колеги, рішення прийнято. Правка прийнята в редакції комітету.

16 правку треба ставити на підтвердження тоді? *(Шум у залі)*

Тоді, колеги, ставлю на врахування правку номер 16, попередньо обговорену і проговорену в комітеті під стенограму. Прошу голосувати. Хто – за?

Кисилевський – за.

Кицак – за.

Лічман – за.

Мовчан – за.

Наталуха – за.

Підласа – за.

Приходько – за.

Руцишин – за.

Скорик – за.

У нас 10 – за. Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. Колеги, чи є ще в когось запитання серед депутатів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Роксолана Андріївна, у мене є запитання по правці 100, 111, і далі правки у вас, напевно, 124.... 100, 112, 124. Власне, це ті правки, які відхилили мого авторства.

Я поясню, в чому там справа. Значить, це справді історія однієї компанії – це державний оператор газотранспортних систем, у яких є побоювання того, що вони не зможуть забезпечити належне обслуговування і закупівлю належних послуг і так само необхідних їм систем за діючими умовами. Відповідно для того, щоб допомогти їм в процесі модернізації і якнайшвидше забезпечити отримання відповідних послуг і відповідної продукції були подані ці правки. Мова йде, ще раз, про компанію державну, яка займається газотранспортними системами.

Я би з вашого дозволу поставив би їх на підтвердження і наполіг би на тому, що варто було би їх врахувати.

ПІДЛАСА Р.А. Дозвольте я, звісно, я не заперечую, але хочу прокоментувати щодо логіки чому вони відхилені. Вони всі стосуються оператора газотранспортної системи, але вони трошки про різне. Правки 99 і 100, вони про оскарження, власне, вони стосуються оскарження і про те, що коли розглядається скарга на технічну специфікацію в тендері, то потрібно залучати незалежних експертів. Тут є кілька нюансів насправді.

Зараз Антимонопольний комітет і я думаю, що можуть це прокоментувати, і так залучають експертів з державних органів, які по технічній специфікації надають консультації, коли державним уповноваженим вважають, що вони не розуміють якоесь питання чи їм потрібна якась додаткова консультація. Тобто така практика є. Але ця правка пропонує обов'язково залучати експертів під час скарг. І тут виникає кілька питань. Не зовсім зрозуміло в якому порядку залучати експертів. Наприклад, дуже просто – енергетичний ринок. Давайте відверто, як знайти незалежного експерта на ринку енергетики? Це перше.

І друге. Не зовсім зрозуміло як оплачувати послуги таких експертів. Фактично потрібно буде проводити закупівлю на кожну... ну, або на кожну скаргу, або буде закуплений якийсь пул експертів на рік, а потім, як розуміти... вони ж не знають які скарги їм надходять. Теоретично можуть не надійти з цієї сфери скарги взагалі, а експерт буде закуплений.

Тому я вважаю, що обов'язковість залучення експерта все ж таки є не зовсім доцільним. Це окремо про експертів. *(Шум у залі)*

ПІЩАНСЬКА О.С. Це ж буде стосуватися і таких скарг, як на закупівлі папери або стільців. Тому маємо залучати тоді експертів з офісного паперу, або з меблів та все інше. Це використання коштів, знову тоді у нас виникає питання, з якої бюджетної статті ми будемо використовувати. І що

стосується незалежності, хто ці експерти? Чи дійсно вони незалежні? І яким чином їхня відповідь буде неупередженою до якогось або виробника, або надавача послуг?

У разі виникнення будь-яких питань, ми направляємо офіційні листи до державних установ, які відповідають за даний напрямок. Останній приклад - це те, що стосується КЕПів, ключів. Ми зверталися до Мінцифри для роз'яснень в якому випадку це відповідає вимогам, в якому випадку - не відповідає, і давали повне роз'яснення як узагальнення практики.

Тому, ну, пропонується не вводити обов'язковість виконання експертів, ми погоджуємось. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. Дозвольте я також прокоментую?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка. Давайте зупинимось просто на 100-й і 111-й, бо 111-а – так само стосується оскарження і пропонує розширити з 3 до 5 діб... *(Не чути)* термін.

Дивіться, я погоджуюсь. Я відкличу ці дві правки, але я хотів би почути аргументацію по 124-й. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Добре.

124-а поправка стосується вже безпосередньо не оскарження, а закупівель для послуг, товарів та робіт для проведення оператором газотранспортної системи кількох речей: по-перше, внутрішньотрубного діагностування магістральних газопроводів та реалізації плану розвитку газотранспортної системи, затвердженої Національною комісією. Мова йде про переговорну процедуру, яка застосовується, коли є один постачальник якогось товару або послуги.

Ми мали зустріч з оператором ГТС, і, дійсно, є вичерпний перелік

компаній взагалі у світі, не тільки в Україні, які можуть проводити внутрішньотрубне діагностування та реконструкцію компресорних станцій. Але Законом "Про публічні закупівлі" вже передбачено проведення переговорної процедури з технічних причин.

Фактично коли оператор газотранспортної системи оголошує тендер, вони просто повинні дати якийсь висновок або Торгівельної палати, або експертний висновок, який говорить про те, що такі послуги не можуть надаватися компаніями в Україні або можуть надаватися лише там однією компанією за кордоном.

І найбільше занепокоєння в мене особисто викликає ось ця частина, що під переговорну процедуру переводяться всі закупівлі оператора ГТС, які потрібні для реалізації плану розвитку газотранспортної системи.

Це хоч це і документ, який затверджується Національною комісією НКРЕКП, але це дуже широко. Тобто фактично оператор ГТС може вирішити, що їм потрібно все, що вони закуповують, для реалізації цього плану. І все це буде закуповуватися без тендеру. Ну, я особисто вважаю, що це суперечить принципам, які закладені в Законі про публічні закупівлі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Роксолана Андріївна, чи можливо оскаржити довідки і справки, видані у якості технічних причин?

ПІДЛАСА Р.А. Я тут, боюсь, маю звернутися до пані Піщанської з цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

Тобто фактично ми ставимо процес діагностики і модернізації, і всього іншого в залежність від наявності такої довідки, по-перше; по-друге, того факту, чи буде вона оскаржена, чи ні. І ми чудово маємо розуміти, що це може бути одним із способів зловживання і навмисного затягування

безвідносно до позиції і персоналій. Просто в теорії ми можемо говорити, що замість того, щоб, в принципі, отримати безпосереднє право визначити саме тих підрядників, які підходять відповідно до технічних вимог оператора газотранспортної системи для здійснення необхідних їм робіт, вони мають отримати певний документ, який в теорії може ввести їх в достатньо довготривалий процес, який вони не факт, що виграють. Вони там можуть і програти.

І, враховуючи специфіку, скажімо так, цієї теми, і враховуючи український ринок, на якому, як підтвердила діюча керівниця "Оператора газотранспортної системи", а, з її позиції, з її точки зору, на сьогоднішній день в Україні відсутні компанії, які здатні надавати кваліфіковані послуги відповідно до затребуваних стандартів, ми можемо зрозуміти, що, в принципі, це буде об'єктом для зловживання.

Стосовно закупівлі товарів, послуг і робіт для виконання плану розвитку газотранспортної системи. Я тут готовий погодитись і, в принципі, міг би запропонувати врахувати цю правку редакційно без останнього абзацу, для того щоб звузити максимально, в принципі, цей ...*(Не чути)* або як він називається, зміст цієї переговорної процедури виключно до послуг товарів і робіт, діагностування внутрішньотрубного, модернізації газотранспортної системи.

ПІДЛАСА Р.А. Я просто хочу, щоб все ж таки ми тут не демонізували процес оскарження. Він все-таки вичерпний, є ліміт, воно триває 2 тижні, це оскарження, і такий ризик, як з будь-яким тендером, і з дуже терміновим, і з будь-яким, але це право, яке ми надаємо в тому числі українським виробникам. Тобто якщо на думку... Давайте відверто говорити, на думку "Оператора ГТС", такої компанії в Україні немає. А якщо вона є насправді, то чи повинні ми надавати перевагу іноземному постачальнику таких послуг, якщо український постачальник теж може це виконувати і він готовий Антимонопольному комітету підтвердити такий досвід? Тому що зараз оцим

законопроектом ми вводим необхідність документального якогось підтвердження своєї скарги.

Тобто мені здається все ж таки... я залишаюсь на своїй позиції, щоб ми не підтримували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Колеги, я тоді ставлю на голосування цю правку, але я би запропонував її редакційно врахувати не в цілому, і врахувати її наступним чином.

Пункт 17 розділу I законопроекту доповнити такими абзацами. Частина другу доповнити новим пунктом такого змісту: "Здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг для проведення Оператором газотранспортної системи України внутрішньотрубного діагностування магістральних газопроводів, модернізації, реконструкції компресорних станцій газотранспортної системи України."

Ставлю на голосування пропозицію врахувати цю правку частково.

Прошу голосувати хто – за?

У нас за – Кисилевський.

У нас за – Скорик.

У нас за – Приходько.

У нас за – Муса Магомедов.

У нас за – Лічман.

Кицак – за. Бачу, дякую.

Мовчан – утримався.

Руцишин – утримався.

І Наталуха.

Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. І я утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас не вистачає. Рішення не прийнято. Дякую,

колеги. Тоді правка не врахована.

У мене більше запитань немає. 14. У нас Микола Леонідович приєднався, тому нас 14.

Можемо йти далі.

ПІДЛАСА Р.А. Готова далі відповідати на запитання.

Якщо запитань немає, то в мене є пропозиція. Є поправки 134 та 135 від пана Арахамії, шановного голови нашої фракції. Але після подачі поправок в нього з'явилася пропозиція, як покращити його поправки. Тому...

СКОРИК М.Л. Як це може бути з точки зору Регламенту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо в редакції комітету проголосувати ці правки.

ПІДЛАСА Р.А. Так, ми можемо. Але, дійсно, як правильно сказав Микола Леонідович, за Регламентом, я думаю, що автор міг би одразу подати свої поправки так, як він вважав за потрібне. Тому ми як комітет, не повинні... Немає автора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автора немає. *(Не чути)*

Можемо переходити до голосування за закон в цілому? Дякую.

Да, Муса Сергоєвич, пожалуйте.

МАГОМЕДОВ М.С. *(Не чути)*

ПІДЛАСА Р.А. Пане Муса Сергоєвич, ви маєте рацію абсолютно. Ці правки не мають стосунку до Закону "Про публічні закупівлі". Раз ми вже зайшли в це обговорення, о 16 годині ми очікуємо, що автор до нас приєднається по Zoom, він зможе (це через 6 хвилин буде), він зможе

прокоментувати свою позицію. А тим часом Антимонопольний комітет також хоче висловитися, якщо ми не проти, з приводу кількох поправок.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую ще раз за можливість надати пропозицію по правках.

Пані Роксолана, як мені? Мені зачитати, яким чином... чи ви зачитаете, яку ми пропонуємо правку і які питання по цій правці?

ПІДЛАСА Р.А Так, у нас є... Дивіться, мова йде про три правки насправді, вони мого авторства. Але всі вони після дискусій з різними стейкхолдерами були відхилені. Але я буду просити членів комітету оцінити по справедливості аргументи сторін. Не смущатися, как говорится, авторством поправок.

Мова йде про правки 67, 93... Та яка ще, пані Ольго?

НЕЧИТАЙЛО О.М. 82.

ПІДЛАСА Р.А Та 82. Пропоную одразу почати з поправки 67.

НЕЧИТАЙЛО О.М. Це обґрунтування наявності у суб'єкта оскарження порушених прав?

ПІДЛАСА Р.А Так.

НЕЧИТАЙЛО О.М. Добре.

Шановні колеги, що стосується... Як, із зауважень? Роксолано, як?

ПІДЛАСА Р.А. Ці правки відхилені. Я одразу скажу, що всі 3 правки відхилені по одній-єдиній причині: тому що немає на даний момент консенсусу між двома основними стейкхолдерами в цьому питанні,

Антимонопольним комітетом та Міністерством економічного розвитку. Це два органи, які формують політику у сфері оскарження публічних закупівель.

Ми проводили багатогодинні дискусії з цього приводу. І згоди навіть наближення до компромісу я не побачила. Тому як відповідальний депутат я ці правки свого ж авторства відхилила. Але зараз є все ж таки пропозиція на розсуд комітету рішення по цьому питанню.

ПЩАНСЬКА О.С. Я тоді, якщо ви дозволите, щодо нашої позиції по правці, по обґрунтуванню наявності у суб'єкта оскарження порушених прав, додаю наші аргументи додатково.

Якраз сьогодні дуже доречно піднімалось питання щодо суб'єктів, які мають на меті затягування термінів проведення закупівель та інше. Як приклад можу привести, що в період з 1 січня 2018-го по 31 березня 2021-го учасники подали скарги на тендерну документацію у розмірі 8 тисяч 798 штук. 67 відсотків скаржників в подальшому не взяли участь у тендері, незважаючи на те, що їх скарга була задоволена. Це друге. А перше: сама мета колегії – це оскарження, це доводити порушення прав учасника закупівель саме по окремим конкретним процедурам, не взагалі, не в широкому сенсі, а саме по конкретному об'єкту процедури.

Щодо зауважень Міністерства економіки, що не зрозуміло, яким чином вони мають доказувати, ми не кажемо, що вони мають доказувати, що вони будуть приймати участь, але те, що вони... ми... *(Не чути)*, що вони мають приймати участь, але те, що вони можуть там документи, підстави, то все ж таки ми вважаємо, що вони мають надавати, учасники процедур та скаржники.

Тому от наша аргументація, одна з наших аргументацій саме така. Ви бажаєте щось додати?

НЕЧИТАЙЛО О.М. Так, саме хотілося б додати, що саме права, пов'язані з участю в процедурі закупівлі, є об'єктом правового захисту в

процесі оскарження. Разом з тим, поточна редакція частини четвертої статті 18, вона випускається з уваги і не зобов'язує учасника процедури закупівлі, який подає скаргу, обґрунтовувати наявність таких прав, пов'язаних з участю, і це спричиняє зловживання.

Тому ми просимо підтримати правку 67 і проголосувати за неї.

ПІДЛАСА Р.А. Справедливо ще надати слово Міністерству економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є з нами на зв'язку, Міністерство економіки? Прокоментуйте, будь ласка. Можете прокоментувати?

ЛАХТІОНОВА Л.В.....*(Не чути)*

КОСТЕНКО Є.Я. Дорого дня! Мова йде про те, що те, що казала Ольга Станіславівна, в принципі, колегія – це в законі зараз прописано прямо, воно вже існує 10 років, колегія створена, і надалі комісія, з метою захисту прав, пов'язаних з участю, вона створена з цією метою апріорі вже, це діюча редакція закону.

В діючій правці ми не пропонуємо підтверджувати саме документально бажання взяти участь. Мова йде про... він має обґрунтувати порушені права, пов'язані з участю, а надати документальне підтвердження саме вже порушених прав...

Наведу приклад: якщо замовник документації вимагає десять аналогічних договорів, а в учасника є не десять, а два, і він каже, що цього достатньо, от саме він в скарзі описує, що "мої права порушені, тому що я хотів би взяти участь, але я не можу, через те, що встановлено десять, а в мене є два", і надає на підтвердження два аналогічних договори. Це абсолютно коректно, логічно і...

НЕЧИТАЙЛО О.М. Але важливо, що тут два компоненти: перше – що

він має ...*(Не чути)* свій дійсно намір добросовісно приймати участь у закупівлі; а по-друге – це те, що він має показати органу оскарження ту фактично інформацію, з якої випливає, що його права та інтереси порушені. Не просто показати, а ще й навести докази.

(Загальна дискусія)

_____ . ... надати документи, які підтверджують порушення його прав.

КОСТЕНКО Є.Я. Це встановлює особа сама, так само, як у суді: якщо суб'єкт звертається, він надає те, що він вважає за потрібне. Не маєш визначеного переліку документів, які подаються в суд для підтвердження захисту своїх прав, так само і тут. Це вже залежить від сторони, що вона вважає...

Ну, це логічно. Якщо скарга на документацію, вони оскаржують якийсь певний сегмент документації. Якщо це працівники, вони надають, наприклад...*(Не чути)* Це вони визначають. Тобто якщо оскаржується кількість працівників, вони надають документи, які підтверджують, що в них є менша кількість.

Ну, це все індивідуально, тим більше, що колегія доволі ліберально ставиться в плані того, що надає завжди можливість сторонам надати додаткове підтвердження, якщо в цьому є потреба і якщо вони дійсно потребують якихось додаткових документів. Але принаймні це не є підставою для відразу залишення скарги без розгляду. Тобто скарга буде прийматися до розгляду, а вже на етапі розгляду протягом десяти робочих днів у сторони буде можливість довести, в тому числі в засіданні, вони можуть прийти і можуть, як це робиться зараз, надати ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, я перепрошую, я правильно розумію, що відсутність доказів, наданих під час подання скарги, не буде підставою для її

неприйняття до розгляду? А в чому тоді сенс?

НЕЧИТАЙЛО О.М. Ні, трішки інакше. Відсутність будь-яких доказів буде підставою. Тобто взагалі якщо жодного доказу немає, тобто жодного документу, то це буде підставою для відмови в розгляді скарги ще на етапі її прийняття. Проте якщо принаймні якісь докази є, їх достатність буде вивчатись, і у разі необхідності сторони матимуть можливість подати колегії додаткові докази, в тому числі на захист колегії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович.

РУЩИШИН Я.І. *(Не чути)*

... *(Не чути)* Якщо б вони оскаржували працівників, то вони б мали показати інформацію про те, що скільки у них працівників є, скільки їх. Це залежить від предмету оскарження. Якщо це певні такі якісні характеристики, то... *(Не чути)*

РУЩИШИН Я.І. *(Не чути)*

... *(Не чути)* і він має розуміти, з чим він зайде на цей тендер.

НЕЧИТАЙЛО О.М. Це ж не планування на наступний рік, що я планую робити. Це є тендерна процедура... *(Не чути)*

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно. Я просто пам'ятаю, ще в 2010-му чи 2011-му році дуже схожа історія була з приводу господарського права... *(Не чути)* судочинства. Але є пропозиція: а якщо ми приберемо слово "обґрунтування" і залишимо "наявні у суб'єкта оскарження порушених прав..." і далі по тексту?

НЕЧИТАЙЛО.... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тобто я не зовсім просто... Це "обґрунтування" слово, воно є достатньо маніпулятивним у своїй природі.

(Загальна дискусія)

Я би, навпаки, говорив, що якщо у нас не потрібно обґрунтовувати наявність, то участь, в принципі, це ж об'єктивно. Ти просто надаєш те, що в тебе є, і те, що ти вважаєш відноситься до справи. І далі уже орган відповідний приймає рішення, чи воно обґрунтовано, чи воно не обґрунтовано. Але таким чином ми прибираємо цю маніпуляцію, що, скажімо, він сам обґрунтувати наявність у нього документів.

Але давайте Мінекономіки послухаємо, вони просять слово. Будь ласка.

ЛАХТІОНОВА Л.В. Дякую, шановний пане голово.

Ми хотіли прокоментувати. Те, що ми зараз обговорюємо стосовно підтвердження порушених прав, це .... *(Не чути)* у скарги. Тобто правильно колеги зазначають, що коли визначається вимогами тендерної документації наявність досвіду 5 років, а суб'єкт оскарження має досвід 3 роки, він підтверджує документом, що протягом 3 років він виконував ті-то, ті-то роботи і має такий-то досвід.

... *(Не чути)* наявності у суб'єкта оскарження порушених прав, пов'язаних з участю. І тут, власне, у нас виникає питання, яким же чином підтвердити порушення прав, пов'язаних саме з участю. Ми дуже хвилюємося про те, що тут будуть прийматися рішення дуже суб'єктивні і немає чіткого визначення для суб'єктів оскарження, що саме мається на меті для підтвердження участі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, ну, я пропоную голосувати просто. Ми інакше з цю історію не вирішимо, треба просто визначитися. У нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, нам по правці спочатку потрібно проголосувати, яку підняв Антимонопольний комітет. Да, це 67 правка, вона відхилена. А хто наполягає на її врахуванні? Антимонопольний комітет. А з членів комітету?

ПІДЛАСА Р.А. Давайте Роксолана Підласа буде наполягати.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді за наполяганням Роксолани Андріївни ставлю на голосування пропозицію: врахувати правку номер 67, яка, в принципі, відповідальним депутатом відхилена. Прошу голосувати. Хто за те, щоб її врахувати?

Чотири, п'ять. Ну, навіть якщо буде шість, навіть якщо буде сім, ми все одно не прийнемо рішення. У нас немає голосів, треба 8.

Дякую, колеги. Які ще є питання по...

МОВЧАН О.В. У мене з процедури питання. Я просто не зрозумів, як так, Роксолана Андріївна відповідальна за... *(Не чути)* Зараз ми це обговорюємо, голосуємо. можливо, давайте домовимося, що якщо немає позиції відповідального депутата або там підкомітету, просто не залишати будь-яку позицію, тобто не відхиляти, а просто... тобто не приймати рішення в проекті таблиці, щоб ми завжди по прогалинах таких голосували комітетом і вирішували.... *(Не чути)* Я з таким стикався, і це непросто... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, потрібна попередня редакція таблиці, яка може бути і остаточною потім, якщо не буде ніяких змін. І це полегшить

просто роботу редакторів і юристів, і всіх підряд.

МОВЧАН О.В. Абсолютно. Просто якщо ми не знаємо...

ПІДЛАСА Р.А. ... *(Не чути)* вирішила і створила, і вирішила самостійно.

МОВЧАН О.В. Тут я не впевнений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

МОВЧАН О.В. Можна було... Інші комітети, наприклад, я бував там, вони взагалі не готують іноді таблиці, так йдуть всі по кожній поправці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У цих комітетів є дуже багато часу.

МОВЧАН О.В. Там якісь, не знаю, культури... *(Не чути)* ми з повагою до них ставимося...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, Олексій Васильович, можемо створити робочу групу... по процедурі.

Ярослав Іванович, ви хотіли щось додати?

РУЩИШИН Я.І. Не

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, можемо переходити до голосування в цілому чи є ще якісь зауваження?

Будь ласка.

ПЩАНСЬКА. Правка 82, яка не врахована. Чому ми пропонуємо цю правку? Це саме 50 відсотків від вартості скарги має повертатися до бюджету.

Як ми знаємо, в 19-му році у нас була прийнята редакція закону, згідно якої збільшилась вартість скарг, але надалася можливість повернення вартості... найбільшого відсотку вартості скарги обратно заявнику задля того, щоб заохочувати учасників процедури закупівель оскаржувати і захищати порушення своїх прав.

Що у нас відбулося в реальності? На сьогоднішній день кількість скарг у нас зростає в рази. Тобто саме один з наявних планів, щоб зменшити або зупинити зростання кількості скарг, він не досягнутий. Але в нас також у рази зменшилися просто надходження коштів в бюджет.

Ми можемо це констатувати таким чином, що тут основне на меті не надходження коштів у бюджет, а захищення саме прав сторін, які... *(Не чути)*

Але я хотіла би таку статистику до вас довести, що після прийняття такого рішення у нас дуже впала кількість скарг... середня очікувана вартість. У нас зросла вартість скарг з мінімальною, тому що вони... 2 тисячі кількість скарг. І там трохи залишилося з великою вартістю, там вже, де ціна питання значна. Тобто, таким чином, ми дуже змінили взагалі структуру оскарження учасників процедури закупівлі.

Вартість скарг, вона встановлюється постановами Кабінету Міністрів. То наша пропозиція все ж таки перейти до позиції, коли 50 відсотків скарг... від вартості скарги залишається в бюджеті, і, можливо, постановою переглянути оці границі в майбутньому вартості самого оскарження.

Тому що на сьогоднішній день таким, можливо, різким на той момент зростанням вартості, можливо, треба більше зробити градацію, розподілити по градаціях. У нас змінена взагалі структура оскарження, тобто середня вартість, процедури середньої вартості фактично не оскаржуються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роксолана, чому ви не хочете зробити 1 відсоток від

вартості?

ПЩАНСЬКА. Там є відсоток, але ...*(Не чути)*

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, просто з будь-якої скарги 50 відсотків лишати у держбюджеті, незважаючи на фінальне рішення, ну це, ну так...

ПЩАНСЬКА. Тоді, коли була фіксована вартість встановлена, була така норма, що плата за скаргу, і воно не залишалося, не поверталось, залишалося в бюджеті. Коли збільшили вартість оскарження, тоді було прийнято рішення, що у разі задоволення скарги частина... повністю повертається на оскарження... *(Не чути)*

І як наслідок, у нас надходження в бюджет знизилося в два рази, в той час коли у нас десь на 30 відсотків виросла кількість скарг. Тобто у нас оскаржуються тільки невеликі процедури, недорогі процедури, або дуже дорогі, тому що там є межа верхня.

Мені цікаво ще позицію МЕРТ, вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що всім все зрозуміло, в принципі.

Можна позицію Міністерства економіки, будь ласка?

ЛАХТІОНОВА. Так звичайно. Шановний пане голову, шановні народні депутати, ми зробили повністю... Почну з іншого. Коли готували нову редакцію закону, ми дійсно працювали над тим, щоб змінити підходи до оскарження, тому що при аналізі скарг ми бачили нерівномірний перерозподіл вартості. Тому що на дешевих торгах практично не... *(Не чути)*, тому що вартість скарги була невідповідно дорогою, а на дорогих торгах, навпаки, скарга була дешевою. І у зв'язку з цим ми спостерігали дуже великий... *(Не чути)*

Тому була запропонована модель диференційованих підходів, а саме підходу від очікуваної вартості закупівлі з обмеженням...*(Не чути)* і максимальною величиною. Притому справедливий підхід... *(Не чути)* рішення прийнято на користь боржникам, стовідсотково повертається вартість.

На сьогоднішній день максимальна вартість обмежена, складає 170 тисяч гривень. Якщо ми залишимо 50 відсотків, то скажник, який... *(Не чути)* він має заплатити 85 тисяч гривень. Це вже призведе до того, що просто скажники перестануть скаржитися... *(Не чути)* Це перший момент. Стосовно того, що збільшилася кількість скарг. Вона збільшилася внаслідок...*(Не чути)* зробили аналіз даних електронної системи закупівель і побачили, що у відповідний період 2019-го, 2020-го, 2120-го року збільшилася кількість взагалі тендерів на 40 тисяч, а відсотково пропорційно кількість скарг зменшилася на 1 відсоток. Але відповідно по кількості в абсолютних величинах, да, дійсно збільшилася, тому що кількість операцій, кількість тендерів збільшилася.

І, власне, останній аргумент. Не є ціллю оплати за скарги поповнення державного бюджету. Це інструмент, який регулює відсутність... регулює можливість тролінгу в оскарженні, тобто якщо зробити подання скарг безкоштовним або там з мінімальною сумою, то ми будемо спостерігати постійний тендерний тролінг. І саме отаких справедливий підхід, він розроблений для того, щоб, з одного боку, забезпечити можливість оскарження, з іншого боку – не допустити тролінг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Зрозуміло.

Колеги, я пропоную тоді голосувати. Ми ставимо на врахування, на підтвердження, точніше. І пропозиція врахувати... Пропозиція рахувати правку номер 82. Дякую.

Колеги, прошу голосувати. Хто за те, щоб врахувати правку 82? Щось

взагалі не скористалася популярністю правка. Я из уваження. Дякую.

Колеги, я пропонував би тоді, Ольга Станіславівна, у нас тут Давид Арахамія на зв'язку. Якщо можна, ми дамо йому слово. Він швидко відповість на запитання Муси Магомедова.

Остальные – утримались. Утримались інші по цій правці? Так. Дякую.
Давид Георгійович, будь ласка. Вам слово.

АРАХАМІЯ Д.Г. Доброго дня, колеги! Дякую вам за те, що надали слово. Я хотів би трошки вам розповісти, чому саме такі правки виникли в мене і чому саме цей законопроект. Ну, по-перше, я вимушений визнати, що це не... *(Не чути)* але в цьому є необхідність державницького характеру.

Тобто ви знаєте всі, що в нас є такі два питання економічні, які є на порядку денному зараз у владі взагалі, в державі. Це питання експлуатування так зване "труби Медведчука", яка, якщо її зараз... *(Не чути)* для того, щоб вона працювала, вона може просто вийти з ладу, і взагалі це... *(Не чути)* фактично непотребом.

І друге питання. Це два питання... *(Не чути)* "Донецькоблгаз". Напевно, всі знають ситуацію, тобто це пан Курченко, який знаходиться на непідконтрольній території, забирає в нашого оператора ГТС необмежені майже обсяги газу. Припинити це технічним способом неможливо, тому регулятор визнав забрати його ліцензію, але в "Донецькоблгазу" є багато тисяч людей і домогосподарств, які підключені до нього. Треба швидко вирішувати це питання. Для того, щоб його вирішувати, треба надати можливість АРМА за рішенням Кабміну провести швидку процедуру визначення того, хто буде керувати цим процесом.

І третє питання - теж національної безпеки, пов'язано це питання з заводом "Мотор Січ"... *(Не чути)* було між Китайською Народною Республікою. Ви знаєте, там є корпоративний конфлікт, є великий арбітраж народний. І треба теж рухатись дуже швидко по всіх питаннях.

Тому ці правки фактично необхідно для того, щоб ці три питання

зрушити з місця і надати Кабміну достатньо повноважень, щоб... *(Не чути)*
уповноважував АРМА і вони рухали по всіх трьох питаннях.

Я вам нагадаю, всі правки були трошки іншої редакції в другому законопроекті, який провалений останнього тижня. І там формулювання, чому він був провалений. Тому що надавалося багато повноважень АРМА і не було визначено, саме в яких цих галузях, яким саме чином.

Тому ми взяли цей урок і відповідно до цього переформулювали правку, погодили з юристами та адвокатами, які захищають бізнес, і зараз додаємо в цей законопроект.

Прошу підтримати це питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Давид Георгійович.

Колеги, ось таке обґрунтування. Муса Сергоєвич, я сподіваюсь, ви почули відповідь на власне запитання. Чи будете ви наполягати на голосуванні по цій правці, Муса Сергоєвич?

МАГОМЕДОВ М.С. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Дякую.

Давид Георгійович, дякую дуже вам, успішних переговорів.

АРАХАМІЯ Д.Г. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді у нас лишилась останні правка, я так розумію, від Антимонопольного комітету, і можемо переходити до голосування.

Будь ласка, Ольга Станіславівна.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую.

Остання правка, правка номер 93 – це письмове провадження. Згідно

цієї правки ми пропонуємо проводити засідання колегії у форматі письмового провадження, тобто без залучення осіб, які приходять на засідання колегії. Я думаю, що...

_____. *(Не чути)*

ПІЩАНСЬКА О.С. Коли потребує виступу. Да. Це для того, щоб... Перше. У нас згідно закону рішення приймаються на підставі документів, які викладені у відкритому доступі і завжди залишаються в системі ProZorro. Усі підтвердження, які надаються, мають також бути викладені у форматі відкритого доступу документально. Тобто будь-що, що сказано іншою особою на засіданні, воно все одно має бути сформовано в формі документу і викладено в системі ProZorro. Тобто письмово всі документи, всі підтвердження у нас уже є. І таким чином наше рішення, воно також є письмово і також викладається в форматі ProZorro. Безумовно, існують випадки і згідно цієї правки залишається можливість, окрім випадків, коли потрібно запрошення колегії учасників процедури, замовника, скаржника для того, щоб отримати якісь додаткові пояснення. Це окремим запитом впроваджується. Це такі наші пояснення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Іванович.

РУЩИШИН Я.І. Тобто це дискреція... *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

ПІЩАНСЬКА О.С. Так, за умовчанням.

РУЩИШИН Я.І. А у випадку якщо недостатньо надали документів, то можна запросити додаткові документи?

ПЩАНСЬКА О.С. Так.

НЕЧИТАЙЛО. Це їх право, а не обов'язок. Можуть приходити, можуть не приходити...

ПЩАНСЬКА О.С. Можуть не приходити і повідомляти попередньо теж не треба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борис Вікторович, які думки?

ПРИХОДЬКО Б.В. *(Не чути)*

ПЩАНСЬКА О.С. Дивіться, будь-яким чином рішення приймається на підставі документів. Коли в колегії виникають питання і в колегії немає відповіді, вони запрошують письмовим запитом, які документи треба підготувати, надати, залучити.

Коли до нас приходять на сьогоднішній день учасники процедури, все, що нове, вони нам доводять, вони мають викласти. В разі, якщо вони нам нічого нового не доводять, все одно рішення приймається на підставі тих документів, які ми маємо за цей час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто бачу ризик справді, що це може бути формально закрите рішення заочного типу.

НЕЧИТАЙЛО О.В. У нас взагалі в цілому це доволі простий адміністративний спір. Ми оцінюємо на етапі розгляду скарг на тендерну документацію, оцінюємо дії замовника на відповідність нормам закону і шукаємо дискримінацію. Якщо це скарги щодо результатів розгляду пропозицій, то фактично робота колегії заключається в тому, щоб... *(Шум у*

залі) ...подивитися очами замовника на ті документи, які подав учасник, і встановити, чи вірно діяв замовник, оцінюючи пропозицію, чи оцінив він її дійсно згідно вимог документації.

Ця документальна база, вона заздалегідь, ще до засідання колегії, відома сторонам. Всі пояснення відомі сторонам. В будь-який момент сторона будь-яка може додати додаткові пояснення, і цим самим реалізувати своє право бути почутою.

Тобто необхідності крайньої проводити всі ці слухання саме в усному режимі .....

ПІЩАНСЬКА О.С. Це йде дублювання. Є документи викладені, і учасники... Це вже стосується на результат. І учасники процесу, вони повторюють із посиланням на всі ті документи, які є на сьогоднішній день, вже викладено в системі ProZorro.

Ми можемо запропонувати як альтернативний варіант, що по замовченню письмове провадження у разі, якщо замовник або скажник хоче прийняти участь з попереднім повідомленням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це було би нормально.

(Загальна дискусія)

ПІЩАНСЬКА О.С. Усне, у нас бувають випадки, рідко випадки, коли це стосується умов тендерної документації, стосується особливостей якихось, або технічних особливостей, або чогось, коли...

РУЩИШИН. *(Не чути)*

ПІЩАНСЬКА О.С. Безумовно, так.

НЕЧИТАЙЛО. Тобто це стосується потреби колегії почути пояснення

додаткові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, є розкішні ідеї. Країна дає прецедентне право першу інстанцією перевести на автомат. Взагалі прибрати суддів і казати: от якщо є система прецедентів, тоді комп'ютер просто каже: прецедент був – був, все, плюс, прецеденту не було – мінус.

ПЩАНСЬКА... такий проект розробляється. На жаль, час необхідний більше, ніж ми очікували, але це розробляється.

І це те, що стосується розгляд скарг на результат, це саме так і є. Це перевіряється відповідність документів, наявних документів умовам тендерної документації.

Тобто тут можна що завгодно казати, але якщо цього документу немає або він не відповідає умовам тендерної документації, то присутність-неприсутність, вона жодним чином не буде впливати на результат.

Що стосується умов тендерної документації, особливо коли стосується доведення технічної можливості або по продукції, або по товарам, або по механізмам, то тут потрібно додатково час, потрібна додаткова інформація для того, щоб визначити, чи дійсно тут є дискримінаційні вимоги, чи це є дійсно саме технічна необхідність включення цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію ідею. Чи може присутня сторона під час засідання вплинути на результат шляхом там усних аргументів, умовно кажучи? Пояснення там і всього іншого.

НЕЧИТАЙЛО О.С. Ні, не може. Якщо сторона хоче надати якусь додаткову інформацію, яка може вплинути на рішення, ми маємо перенести засідання для того, щоб сторона виклала... *(Шум у залі)*

ПЩАНСЬКА О.С. Виклала це рішення для того, щоб інша сторона

мала можливість ознайомитися з новими наведеними даними і потім розглядати заново.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, можна так само сказати і про суд: змагальність сторін.

(Загальна дискусія)

ПІДЛАСА Р.А. Я погоджуюсь з ідеєю, що непотрібно... чи викликати за бажанням людей, але мені особисто як автору правку дуже важливо... просто мені особисто важливо зберегти прозорість, ось цю трансляцію на ютубі, щоб всі бачили. Тому що ця прозорість додає все ж таки...

ПІЩАНСЬКА О.С. Трансляцію на ютубі результатів, щоб ми оголошували...

ПІДЛАСА Р.А. Зараз у вас як відбувається: ви приходите, зачитуєте скаргу, зачитуєте відповідь, і потім рішення оголошуєте, і це транлюється на ютубі. Там можуть бути присутні люди, якщо вони хочуть... *(Не чути)*

ПІЩАНСЬКА О.С. Ми погоджуємося. Ми з цим погоджуємося, щоб все залишити, саме трансляцію, щоби в онлайн-форматі люди могли спостерігати за тим, як розглядається ця скарга.

ПІДЛАСА Р.А. Для цього, на мою думку, треба зберегти це формулювання, що засідання є відкритим.

ПІЩАНСЬКА. Якщо є відкритим, то одразу тоді...

ПІДЛАСА Р.А. А ось ви кажете, що можна за бажанням, якщо в них буде бажання, вони можуть подати клопотання ... *(Не чути)*

ПЩАНСЬКА О.С. Це ми як альтернативу пропонуємо, в разі, щоб не робити їх повністю відкритими.

На сьогоднішній день починається робочий день, і з початку дня ми отримуємо інформацію, хто буде приходити і хто буде приймати участь у розгляді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте переформулювати, мені просто цікаво. Якщо ми зробимо наступним чином: за власним бажанням, це я говорю зараз про друге речення, там, де починається... 93 правка, 147 рядок, 28 сторінка. Значить, ми починаємо там, де "за необхідності", друге речення. Замість "за необхідності" ми говоримо "за власним бажанням на засіданні комісії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель можуть залучатися сторони..." і далі по тексту. Тобто ми якраз даємо їм право на власний розсуд долучатися до процесу розгляду.

(Загальна дискусія)

ПЩАНСЬКА О.С. Ми готові залишити трансляцію, онлайн-трансляцію розгляду скарг.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я тоді би запропонував голосувати... *(Не чути)* Ми за правку поки що голосуємо. *(Шум у залі)*

А, до речі, Мінекономіки, можна, будь ласка, вашу позицію?

ЛАХТІОНОВА. Дякую, пане голово. Наша позиція полягає в наступному. Ми в загальному не проти концепції в письмовому провадженні, але в тій правці, яка надана, немає уточнень, що саме в такому вигляді здійснюється розгляд справи.

Крім того, не зазначено, що орган оскарження може відмовити суб'єкту

оскарження бути присутнім. Тобто в даній правці немає визначеності. І ми просили б, щоб цю правку уточнили для чіткого розуміння тих суб'єктів, як буде відбуватися сам процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вважаєте, що це не так? А, мені почулось, sorry...
(Шум у залі) Дякую.

Колеги, напевно, справедливо було б дочекатися на Мусу Сергєєвича, щоб ми...

(Загальна дискусія)

ПІДЛАСА Р.А. У мене є пропозиція тоді, точніше, тоді підтримую пропозицію Дмитра Андрійовича, що це можна сформулювати в другому реченні. Тобто не за необхідності на засідання комісії запрошують, а за бажанням сторін в засіданні комісії можуть брати участь суб'єкт оскарження та замовник – і далі по тексту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. (Не чути)

(Загальна дискусія)

... таку редакцію. "За бажанням однієї із сторін... (Не чути) попередньо письмово зазначеному у скарзі або поясненні на засіданні комісії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель можуть долучатись сторони..." (Не чути)

Ні-ні, я ж просто на обговорення, ні, це не фінальний текст, ми зараз його... (Не чути)

Якщо буде слово "запрошуватися", тоді це бажання ваше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, о'кей. Тобто у нас "за бажанням однієї з сторін попередньо письмово зазначено у скарзі або поясненні на засіданні комісії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель

запрошуються сторони - суб'єкти оскарження та замовник для надання додаткових пояснень..." *(Не чути)* Так працює?

(Загальна дискусія)

Ще раз, значить, "за бажанням однієї із сторін..." Логічно? Логічно. "...попередньо письмово зазначеним у скарзі або в поясненні..." *(Шум у залі)*

"...у скарзі (для скаржника), в поясненні (в дужках) для замовника на засідання комісії запрошуються..." Так? "...сторони для надання пояснень".

(Загальна дискусія)

Законодавче хочу. Добре, колеги, можемо виходити на фінальну редакцію, проголосуємо, а потім техніко-юридично підправимо, якщо що, так?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нову поправку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому ... *(Не чути)* в редакції комітету? *(Загальна дискусія)*

Добре, колеги, тоді в редакції комітету. Я зачитаю зараз під стенограму поправку, яку пропоную в редакції комітету внести до таблиці.

Звучатиме пропозиція наступним чином. Абзаци 47-49 пункту 11 розділу I законопроекту (в нумерації першого читання) викласти в такій редакції, 15 пункт: "Рішення за результатами розгляду скарг приймається на засіданні комісії з розгляду скарг про порушене законодавство у сфері публічних закупівель.

За бажанням однієї зі сторін, попередньо письмово зазначеним у скарзі (для скаржника) або в поясненні (для замовника), на засідання комісії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель запрошуються сторони (суб'єкт оскарження та замовник) для надання

додаткових пояснень тощо. При цьому суб'єкт оскарження та замовник мають право взяти участь в такому розгляді скарги шляхом застосування телекомунікаційних систем в інтерактивному режимі реального часу і такий розгляд скарги є відкритим. Усі бажаючі можуть бути присутніми на її розгляді.

Особи, присутні на розгляді, можуть використовувати засоби фото-, відео- та звукозапису. Резолютивна частина рішення, прийнята органом оскарження за результатами відкритого розгляду скарги, проголошується прилюдно.

Відсутність сторін на засіданні комісії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель не перешкоджає в прийнятті рішення за результатами розгляду скарги". *(Загальна дискусія)*

Колеги, пропонується ось така правка. Є пропозиція додати її до таблиці. І відповідно...*(Не чути)* Роксолані Андріївні. І пропозиція підтримати щойно озвучену пропозицію народного депутата Наталухи та доповнити законопроект і внести до порівняльної таблиці з подальшим врахуванням нових правок, виклавши її в редакції комітету.

Але нам потрібно проголосувати двічі. Тобто нам зараз потрібно проголосувати і другий раз потрібно проголосувати.

Прошу голосувати, колеги. Хто – за? *(Шум у залі)*

Кисилевський – за, Кицак – за, Колтуновича немає, Кубіва немає, Лічман – за, Магомедов – за, Марчук – за, Мовчан – за, Наталуха – за, Підласа – за, Приходько – за, Руцишин – за, Скорика немає. Тарута...

11, колеги. Дякую. *(Шум у залі)* У нас немає ні хто утримався, ні проти ніхто, правда?

Значить, на виконання рішення комітету, колеги, ставлю на голосування пропозицію доручити народному депутату Підласій подати зазначену правку та пропозиції як суб'єкту законодавчої ініціативи. *(Шум у залі)*

На виконання рішення комітету доручити народному депутату

України Підласій Роксолані Андріївні подати зазначену правку та пропозиції як суб'єкту законодавчої ініціативи. Ось така пропозиція. Прошу голосувати.

Хто – за? Можна сказати, що немає нікого "проти" або "утримались"? Можна. Значить, у нас 11, одноголосно. Дякую.

Все, з правками ми закінчили? Колеги, більше немає ніяких зауважень, пропозицій?

Роксолана Андріївна, готові?

ПІДЛАСА Р.А. У мене пропозиція...*(Не чути)* Верховній Раді проголосувати в цілому цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Все, тоді, колеги, справді ставиться пропозиція на голосування. І за результатами розгляду до другого читання є пропозиція рекомендувати Верховній Раді прийняти проект Закону 5309 про публічні закупівлі... про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" та інших законів щодо вдосконалення системи оскарження публічних закупівель в другому читанні та в цілому як закон з техніко-юридичним опрацюванням. Прошу голосувати. Хто – за?

Буймістер – за, Кисилевський – за, Кицак – за, Колтунович – відсутній, Кубів – відсутній, Лічман – за, Магомедов – є. Дякую. Марчук – є, Мовчан – за, Наталуха – за, Підласа – за, Приходько – є, Руцишин – є, Скорик – немає, Тарута – за і Шевченко – хворіє.

Дякую, колеги. У нас 12 –за. Я вас вітаю. Рішення прийнято.

Шановні члени Антимонопольного комітету, пані голово, дуже вам дякую за таку плідну співпрацю. Дякую. *(Шум у залі)*

Колеги з Міністерства економіки, так само дуже дякуємо вам за участь, за конструктивні пропозиції, за взагалі вашу позицію по цьому питанню. Дуже дякую. Дякую.

Колеги, переходимо до останнього пункту порядку денного в контексті

законопроектів. У нас потім "Різне". Це проект закону 4167 – про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності.

Це урядовий законопроект. Наш комітет не є головним комітетом по цьому законопроекту. Але в принципі, не зважаючи на це, він стосується нас, зокрема, безпосередньо. Тому що наш комітет займається промисловою політикою, а прийняття цього законопроекту може безпосередньо відобразитися на діяльності промислових підприємств, виробництв та інших суб'єктів господарювання.

Я би тоді запропонував визначити доповідачем Мусу Сергоєвича Магомедова з цього питання і попросити його взяти слово. Муса Сергоєвич, будь ласка.

МАГОМЕДОВ М.С. Шановні колеги, це міг перший виступ українською мовою, тому що для мене цей проект дуже-дуже вредний.

Проект Закону 4167 потребує суттєвого доопрацювання, оскільки призведе до критичних наслідків для підприємств та економіки країни в цілому, негативно вплине на рівень зайнятості... податкових надходжень та бюджетів усіх рівнів, що обґрунтовується наступним.

Європейські норми викидів формуються на підставі НДТМ – найкращі доступні технології та методи. В ЄС НДТМ формуються як компроміс між бізнесом і владою. Документи готуються... праці держорганів, представників промисловості та наглядових організацій.

Законопроект 4167 передбачає: українські норми викидів будуть точною копією поточних європейських норм викидів. Зміст, форма та структура висновків найкращих доступних технологій та методів управління мають максимально повно і точно відповідати змісту, формі та структурі відповідного акту законодавства Європейського Союзу.

Друге. Європейські норми викидів будуть затверджуватися Міндовкілля, не передбачається обговорення з представниками

промисловості, з іншими міністерствами, які відповідають за економічний розвиток країни і наповнення бюджету за рахунок діяльності підприємств.

Враховуючи, що Україна поки не є членом Європейського Союзу, не бере участі в обговоренні європейських НДТМ, не є виробником обладнання, використання якого може забезпечити досягнення НДТМ, і в цілому має іншу структуру економіки, Україна не може собі дозволити і не повинна наосліп копіювати європейські нормативи і встановлювати їх безумовну обов'язковість для українських підприємств, особливо коли в ЄС ряд країн допускають для своїх виробників можливе відхилення від НДТМ через високу вартість і доцільність їх застосування, виходячи із поточних фінансових можливостей підприємств. Тим більше, в умовах, коли представники влади не проводили оцінку можливості застосування і реалістичності європейських НДТМ... *(Не чути)* необхідних інвестицій, наявності джерел для її фінансування, оцінку соціальних і економічних наслідків.

Проект закону 4167 зобов'язує український промисловий сектор перейти на нові, жорсткі норми викидів, змінити технології за дуже короткий період часу - в 4 роки. Умови надання додаткового відступу перехідного періоду для можливості адаптації підприємств до НДТМ не є конкретизованими та залежатимуть від суб'єктивної оцінки Міністерства захисту довкілля, що створює високі корупційні ризики.

Окрім того, проектом закону не передбачена можливість отримання відступу при отриманні першого добровільного довкільного дозволу. Такі умови не можуть бути виконані з огляду на обмеженість у часі, на відкритість джерел для... *(Не чути)* валютних інвестицій в умовах економічної кризи.

Країни ЄС здійснювали поступовий перехід на нові екологічні норми кілька десятиліть при активній державній підтримці. Польща переходила 20 років, Словаччина – 17 років. Тому для українських підприємств необхідно передбачити більш тривалий період – мінімум 15 років.

Третє. Українські підприємства зобов'язані повністю перейти на європейські норми викидів без будь-яких... *(Не чути)* Тоді як країни ЄС, враховуючи структуру своєї економіки, встановлювали різні виключення, зокрема, Польща, Словаччина, Угорщина до цього часу дозволяли для своїх підприємств відхилення від європейських норм викидів.

Четверте. Екомодернізація і перехід на нові нормативні викиди вимагає величезних інвестицій. В Європейському Союзі екомодернізація проводилась в умовах довгострокової визначеності і при активній підтримці держави в цій частині за рахунок державних субсидій, дотацій, надання податкових пільг, повернення податків, пільгових кредитів, гарантій і інших інструментів.

Також необхідно враховувати, наскільки легше і дешевше підприємствам ЄС залучити для фінансування інвестицій.

П'яте. Поточна економічна ситуація в країні та в світі не дозволяє промисловим підприємствам за такий короткий період часу самостійно знайти джерела для переходу на нові нормативи викидів.

Шість. Українські підприємства будуть закриватися в разі невідповідності нормам викидів, тоді як в ЄС підприємства, які не відповідають нормам, продовжують легально працювати.

І сьоме. Галузь, яка катастрофічно постраждає від прийняття законопроекту 4167 в поточній редакції, є хімічне виробництво.

Я прошу ваше разрешение перейти на русский язык, потому я буду говорить об отраслях, о которых я знаю практически все, и, я уверен, что господин Тарута тоже.

У вас среди документов, которые я дал, там есть три листа, посмотрите, пожалуйста, на последний лист. Здесь маленькая табличка, абсолютно небольшая, в которой сказано: НДТМ, то есть это то, к чему мы стремимся, это 20 миллиграмм на метр кубический. Текущий норматив в Украине - 100, перспективный – 50.

Нужно сказать следующее. Все батареи, которые сейчас есть в Украине, не в состоянии работать с выбросами 20 миллиграмм на метр

кубический, абсолютно все! Их сейчас работает в стране 29 батарей. Даже те две новые батареи, которые построены у нас в Кривом Роге и запущены, по-моему, три года тому назад, они тоже не соответствуют этим нормам выбросов.

Построить одну батарею стоит примерно 400 миллионов, если я не ошибаюсь... Мне не довелось строить батарею, к сожалению. 350 вместе с трамбовкой, да? То есть мы берем... это без сопровождающей химии.

_____. Что это за батареи и...

МАГОМЕДОВ М.С. Это батареи, которые производит... *(Не чути)* И это, на самом деле... Именно на эту отрасль сейчас, скажем, применение НДТМ означает, что через 4 года все батареи нужно будет остановить, потому что, во-первых, закон не предусматривает сразу получение каких-либо допусков, только через четыре года. Кто это будет выдавать, я не знаю, потому что лозунги, которые звучали на экологическом комитете о том, что если мы не остановим это, то наши люди не доживут.

Затем выступление госпожи, по-моему, Лабунской, которая говорила о том, что вы никогда не сидели и не принимали людей с онкологическими заболеваниями. Ну, смотрите, и опять же, постоянные ссылки о том, что там, где есть промышленные предприятия и есть выбросы, люди болеют онкологией намного больше, чем в других местах, на самом деле это обман, которым постоянно пользуются люди, которые передергивают факты.

Поэтому у вас есть документы, которые я получил из Института рака о том, в каких областях какие... скажем, сколько человек на 100 тысяч населения болеют онкологическими заболеваниями. Я считаю, что это вообще нельзя заниматься подобными передергиваниями, не имея на руках просто фактов. Вы можете посмотреть, в городе Авдеевка какое количество на 100 тысяч человек больных, посмотреть в Киевской области, Полтавской, в Кировоградской. И надо прекратить давать возможность спекулировать

эмоциями, потому что люди хотят работать, люди хотят зарабатывать, кормить свои семьи.

Я вам могу сказать, что во время той войны, которую мне пришлось прожить, поверьте мне, что ни один человек, который работал на коксохимическом заводе под обстрелами, он не работал там, потому что это завод Ахметова. Они работали там, потому что этот завод, который строили их отцы, строили их деды. И они говорили: "Мы отсюда не уйдем, либо уйдем, когда завод сравнивают с землей".

И теперь для того, чтобы группе людей можно было доложить о том, что мы сейчас построим Европу за четыре года, мы должны через четыре года похоронить наши заводы.

Еще я хотел бы обратить внимание на один факт. Одну батарею можно построить... еще есть эксперт, который точно подтвердит: меньше чем за два года батарею не построишь. За сколько лет мы построим 29 батарей в Украине, учитывая, что огнеупорщиков в стране набирается в лучшем случае 400-500 человек. Индусы строили две батареи в течение трех лет. И никто нам не построит, потому что есть мир, который строит у себя батареи.

29 лет, 2 батареи за три года – сколько мы времени потратим? И когда мне говорят: мы лучше закроем эти заводы, потому что наши люди не доживут, пойдите в глаза этим людям посмотрите. И шутка господина Старовойта по поводу того, что коксохимзавод – это не ларек с шаурмой, так вот, я вам могу скажу, что коксохимзавод – это не ларек с шаурмой. И не надо останавливать заводы, потому что за это отвечать надо будет.

У меня все. Я вибачаюсь, если был эмоционален. Я готов, то, что касается коксохима, ответить на все вопросы. Но это все на самом деле точно так же транспарентно по отношению к металлургическим заводам... *(Не чути)* сейчас считаются, считаются энергетики. И все эти расчеты, только их никто не хочет слышать, потому что у нас есть "зеленое лобби", которое говорит о том, что давайте все остановим - и мы будем молодцы.

Я не хочу принимать участие в этом шабаше, я против этого. Я считаю,

что закон нужно отправлять на доопрацювання. И пусть перед тем, как принимать решение, посмотрят хотя бы, что делается в Словакии. Вот мы говорим о том, что Кошице, U.S. Steel – это хороший завод, классный завод, так вот, там 100. И мы говорим – дайте нам 100, мы не говорим – дайте нам 20. И мы говорим о том, что новые батареи, которые будут построены, они будут 50 миллиграмм. Это абсолютно нормально. Но не пытайтесь построить коммунизм в отдельно взятой стране, давайте построим хотя бы капитализм нормальный.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Дякую.

Я, може, просто додам, що раз ми говорили за Кошице, але Кошице - це Польща, здається. Ні, не Польща? Словакия.

МАГОМЕДОВ М.С. Мы говорим о том, что хотя бы такие нормативы, которые Европа установила в Словакии для U.S. Steel, мы готовы их выполнять. Но мы же говорим нет, ребята, давайте построим завод Швельгерн, который стоит миллиарды миллиардов, и таких денег у нас нет. Еще... *(Не чути)* Green Deal, уже идет декомпозиция, в которую... европейцы на это дело направляю триллион, у нас не направляют еще ничего. И мы говорим: давайте, мы хотим вот так. Я тоже так хочу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте: Лічман, Буймістер, Марчук і далі уже...

_____. Наверное, все согласятся, что все-таки улучшение экономических показателей – это правильный...*(Не чути)*

МАГОМЕДОВ М.С.

Абсолютно.

ЛІЧМАН. У меня вопрос такой. Какой компромиссный путь вы видите,

чтобы мы все-таки шли по этому...?

МАГОМЕДОВ М.С. Компромиссный путь... я предлагаю действовать, как действуют европейцы. Во-первых, обсуждать это с нами, с Комитетом экономического развития, с министерством, с профильными объединениями, говорить о том, что возможно, за какие сроки, и тогда ставить перед собой какие-то видимые цели и идти к ним. Идти, пусть будет сто, как в Кошице, потому что это хороший завод. Потом те новые батареи, которые будут строиться, они должны быть уже с нормативами хотя бы 50. То есть я считаю, что до этого тоже дотянуться можно. Потому что, вы помните, их возможность...

Давайте мы скажем, что с завтрашнего дня у нас в стране должны выпускаться только BMW. Я двумя руками "за", я езжу на BMW. Я не хочу никаких других машин. Давайте BMW, потому что "Евро-6", потому что он быстро едет, потому что красивая, а остальное закроем. Тогда мы закроем все. Мы должны думать о будущем сейчас. И на самом деле все участники процесса говорят: "Давайте садиться, давайте считать". Опять же, газодувная машина, произведенная в Германии, она может извлекать до такого-то. У нас то, что производится в нашей стране, они чуть-чуть другие. Понятно, что нужно ставить перед собой цель: если сегодня 200 миллиграмм выбросов, через 10 лет должно быть 100, понятно. Но через 4 года, и если нет как бы возможности, надо останавливать производство...

МАРЧУК І.П. Шановні колеги, я як колишній промисловець і в душі еколог скажу, що... І енергетик, да. І воно так поєднується. Скажу, що ми, по-перше, я погоджуюся з колегами, що абсолютно шкідливий законопроект і, по великому рахунку, з екологією він нічого спільного не має, тому що ми постійно... От 5 років тому була ця дискусія, зараз вона знову поновилася і я є активним учасником дискусії всіх цих екологічних. Ми весь час екологію використовуємо для того, щоб якісь зробити гучні гасла європейцям, щоб не

робити щось інше, а тут ми молодці, ставимо для себе абсолютно нереалістичні плани. Більше того, жодної копійки не виділяємо і не спрямовуємо на фінансування цих екологічних проєктів. Я нагадаю, у нас досі екологічний фонд йде в загальний фонд державного бюджету. Тобто ми за рахунок екологічних податків сьогодні фінансуємо дефіцит бюджету, і при цьому ще хочемо вбити промисловість, абсолютно точно, і погоджуюсь, і бачила розрахунки, он бачу...*(Не чути)* центр сидить, і Європейська Бізнес Асоціація. Тобто є купа досліджень, які говорять про те, який нищівний вплив буде від нинішніх екологічних ініціатив. І, з іншого боку, я спілкуюся з європейцями, які кажуть: "Панове, ми вже вашим обіцянкам, що ви прямо за 4-5 років наблизитесь до Європи, ми вже не віримо. МПСВ – це не найкращий для них приклад, коли ми прийняли план по скороченню викидів національний п'ять років тому, чи коли там, у 2013-му році ми його приймали, потім стався Донбас, потім цей план взагалі перестав бути актуальним, він уже там... треба його переглядати навіть з тієї точки зору, що в нас анексований Донбас. І навіть такі речі, які там, електростанції, наприклад, обладнувати, переобладнувати, які закривати і так далі, ці питання вирішені за ці всі роки не були.

Сьогодні цим законопроектом пропонується по факту створити ще одну таку регуляторну структуру, причому абсолютно в законі нечітко прописану і описану, яка абсолютно ніяк не захищає від свавілля і від зловживань з боку виконавчої влади, ну, давайте відверто, і ці інструменти просто ризикують стати таким черговим перепоним бюрократичним для того, щоб ускладнити роботу промисловості. Я думаю, що і Антикорупційний комітет повинен побачити корупційні ризики, тому що коли створюється новий контрольний механізм без його детального опрацювання в законі, то ми розуміємо, що коли все, що ми спускаємо на Кабмін, потім опишеться так, як треба Кабміну. І головне, що дійсно ми не досягнемо жодного ефекту, це буде виключно додатковий інструмент "кошмарить неугодных", а екологічного ефекту від цих ініціатив жодних, на жаль, не буде.

Сьогодні йде дуже такий комплексний процес. І я думаю, що тут, пане голову, нашому комітету варто було би підключитися чи не на перших ролях. От ми з паном Кисилевським, до речі, вже активно там долучалися до дискусії з урядом на цю тему.

В нас йдуть перемовини з Європейським Союзом щодо Green Deal, щодо МПСВ, і щодо механізму carbon border adjustment mechanism, увесь цей комплекс. Вони насправді - не екологічні перемовини, а суто економічні. Тому нам би в цих перемовинах теж позицію нашого комітету якимось чином обозначити, і тоді вже в комплексі... Нам європейці кажуть: "Ви покажіть стратегію, покажіть комплекс дій, покажіть, що ви розумієте складність процесу і розумієте, що з усіх сторін потрібно в нього включатися і тоді давайте погоджувати щось нове". Вони вже не хочуть від нас просто порожніх декларацій.

Тому однозначно цей законопроект пропоную відхиляти нашим комітетом і додатково долучатися все ж таки до уряду і допомагати їм так само, як от ми допомагаємо, наприклад, по Франції, і класно ж виходить, от так само підключатися і допомагати уряду і в цих перемовинах так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Це, беззаперечно, тому що я вважаю, що треба закінчувати, безумовно, погоджуватися на будь-які вимоги і на будь-які ініціативи. Будь-яка інтеграція, чи це екологічна, чи це економічна, має бути стратегічною. Якщо ми стратегічно бачимо не просто мету, ціль і задачу, то о'кей, якщо нас це влаштовує, якщо ми розуміємо, скільки це коштує і чи витягнемо ми це, чи це цього варто. Але, з іншої сторони, ми теж розуміємо, що буде нова реальність в світі, і вона наступає дуже зрозумілими кроками. І до цієї нової реальності ми теж маємо бути готовими. І тут мені би було дуже цікаво почути насправді думку Муси Сергоєвича, Сергія Олексійовича, що станеться після настання цієї нової реальності, коли реально Європа перестане дозволяти імпорт продукції, яка не локалізована екологічно за їх

вимогами, назвемо це так, і чи є у нас відповідно це, і чи ми розуміємо, яким чином ми будемо тут рухатись. Але в цілому я згоден з тим, що це має бути стратегія, це не може бути просто рішення, збудоване на тренді. Якщо ми хочемо впіймати тренд, ми маємо розуміти, яку це нам принесе користь і що ми з цього отримаємо. Якщо ми не розуміємо всього, то я не бачу в цьому сенсу.

Хто ще хотів слово? Дуже багато... Колеги, єдине, давайте насправді будемо намагатися трішки стримувати себе, тому що в нас дуже багато ще онлайн людей хочуть виступити. Є і міністерства профільні, і асоціації, і всі підряд. То давайте по кілька слів від депутатів-членів комітету, і далі перейдемо до наших онлайн гостей. У нас навіть міністр Абрамовський є на зв'язку, я його бачу, теж тримає руку, хоче виступити.

Да, будь ласка.

ТАРУТА. Я дуже коротко. Дякую.

Я якраз депутат, який представляє таку територію, де багато промисловості, і гірничодобувної, і хімічної, і для мене важливо розібратися в цьому законопроекті, тому я просив би доповісти все-таки адвокатів цієї ініціативи, тому що для мене важливо і здоров'я моїх виборців, і їх економічний добробут. І тут має бути, у нас як комітету має бути прийнято мудре рішення.

Тому давайте заслухаємо або міністра ще. Я дискутував з цього приводу із головою команди підтримки реформ міністерства Остапом Єднаком, але правильно заслухати, мабуть, першого міністра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, до речі, абсолютно підтримую, щоб у нас був діалог. Давайте заслухаємо пана міністра, потім пана Єднака і далі вже будемо заслуховувати і опонентів цієї ідеї, і всіх інших.

Пане міністр, будь ласка, вам слово.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. Дякую... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово чуто. Чудово чуто.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*... сенс законопроекту, що в цьому немає потреби. Я думаю, що депутати розібралися в цьому. Але хочу розвіяти деякі...*(Не чути)*. Перша з них – те, що промисловість не здатна досягнути нормативів, які визначені... *(Не чути)* європейськими нормами. Повністю не згодний з цим, і ми Мусі Сергоєвичу казав це минулого разу, що якщо навіть ремонтна площадка по коксохімічному виробництву буде досягати 20 відсотків, розумію, що зараз є дефіцит коксу, завтра буде інша картина, то насправді ми можемо за ці 11, навіть 12 років, бо ми нещодавно спілкувались з вашим колишнім керівником холдингу і дійшли повної згоди по цих питаннях, дійсно, на такі критичні галузі промисловості, як металургія, як енергетика, скоріш за все, чого гріха таїти, ми вимушені будемо давати цей відступ, а саме цей відступ (і тут я відповідаю на друге питання), він якраз і стосується того, що будуть діяти... *(Не чути)*

Хочемо щоб промисловість розвивалася, але так розвивалася, щоби ... *(Не чути)* щоб люди, які мешкають у містах концентрації промисловості, вони не відчували надмірний вплив за рахунок надмірних... *(Не чути)*

На сьогодні я хочу просто, ... *(Не чути)* я постійно це кажу, і якраз от з 01.01.2021 року мав би вступити в дію перспективний норматив. Для коксохімічної галузі на це виділялося 11 років

На жаль, практично у жодній установці такі нормативи не були досягнуті. Ну, можу сказати тільки, що "Алчевськкокс", напевно, і Сергій Олексійович поправить, якщо я помиляюсь, досягнув цих нормативів, причому не 50, а саме 20 міліграм по пилу. Сергій Олексійович поправить, якщо я помиляюсь.

За рахунок неважких таких маніпуляцій чогось такого супернового не

було зроблено, так, було таке...*(Не чути)* коксу ... *(Не чути)* була поставлена турбіна на 5 мегаватах... *(Не чути)*... і досягнули 20 міліграм.. Тобто сказати, що це неможливо, треба повністю перебудувати коксохімічну промисловість... ну, можливо щось треба буде перебудувати, а щось треба буде, можливо... *(Не чути)* На це буде 12 років фактично у таких галузях промисловості, де насправді складно, я теж умію рахувати, я вмію рахувати навіть з 20 відсотками...*(Не чути)* що це там 10-11 років... *(Не чути)* Я погоджуюсь з тим ... *(Не чути)*

Але з чим я не погоджуюсь, з тим, що пройшло 11 років - не зроблено майже нічого, фактично зроблено відсотків на 20... *(Не чути)*

Щодо металургійної промисловості, ну, теж я не бачу в цьому жодної проблеми, теж спілкувався з паном... *(Не чути)*, практично ми не знайшли непорозумінь. Єдине, на чому наполягають, чи чого вимагає бізнес і металургійна промисловість в першу чергу, це врахувати деякі там речі, які... Насправді ми готові на те, щоб фактично... *(Не чути)*... вступили в дію з 2028 року, плюс відступ, відхилення. Насправді ми погодилися. Там не велика така розбіжність, 2 роки. Вона для людей, які мешкають, вона велика, а для держави в цілому, якщо враховувати економічні аспекти, екологічні аспекти і соціальні аспекти, які можуть виникнути, ну, насправді це не так багато, і ми готові... ми як міністерство підтримуємо такі терміни при доопрацюванні закону до другого читання.

Щодо змін в НДТМ, категорично ні. Щодо термінів 20 років...*(Не чути)*

Щодо корупційних складових, у нас було спільне засідання з антикорупційним комітетом, і ми дійшли згоди, що також до другого читання ми доопрацюємо ключові, критичні такі речі, на кшталт того, що ключові чинники для отримання...*(Не чути)* ми пропишемо в законопроекті. Відповідна стаття є, треба буде врахувати... *(Не чути)*якщо вартість і терміни на впровадження однозначно перевищують екологічну користь, то підприємство буде мати можливість відступу від термінів в частині

відповідності...*(Не чути)*

Хто буде приймати рішення? Мені все рівно, але знову ж...*(Не чути)* з бізнесом, і сьогодні, буквально я годину тому розмовляв, ну, насправді навіть ті, хто говорили про те, що хай це буде Кабінету Міністрів, таку позицію вже не висказують, вони її повністю поміняли, на 180 градусів. І на сьогодні кажуть, що, скоріш за все, нехай це буде... бо у нас є спільна мова, ми розуміємо, про що ми кажемо. Фахова підготовка відповідного структурного підрозділу, теж її не вистачає. Але, якщо будуть наполягати народні депутати на тому, щоб саме Кабінет Міністрів вводив НДТМ і приймав рішення про перенесення, ми не будемо наполягати на зворотньому, повністю підтримуємо. Жодних питань нема. Ми не перетягуємо на себе "простирадло", щоб... *(Не чути)* Якщо такий варіант, це теж може бути прийнятним.

Тобто по факту всі невраховані пропозиції від бізнесу, їх було насправді чотири, це 4-11 років. Ми чітко це підтримуємо, тобто ми взяли такий середній варіант, як в останній домовленості, фактично це буде 6-7, тобто 13 років. Далі орган, який затверджує... Ще раз повторюся, мені все рівно, але... ну, всім все рівно, але я просто кажу, що з міністерством, мені здається, буде легше, і стейкхолдери основні вже підтримують таку позицію. Відповідність українських НДТМ європейським стовідсотково ми заперечуємо. І ми теж домовились про це. *(Не чути)* І тоді будуть діяти фактично наші перспективні нормативи ще певний час.

І було ще одне питання:щодо онлайн-моніторингу. Ми теж домовились. Домовились таким чином, що на нові джерела з 28-го року мають бути встановлені .... датчики і відбуватися онлайн-передача даних на інформаційну систему Єдиної екологічної платформи міністерства. Нас це повністю влаштовує. Нема сенсу просто на старі джерела... ну, це просто в деяких питаннях неможливо... *(Не чути)* на коксову батарею теж, тобто на нові джерела будуть ставитись .... датчики і робитиметься онлайн-передача інформації на інформаційну платформу Міндовкілля. Це теж зі

стейкхолдерами головними сьогодні теж погоджено. То там депутати будуть визначатись, з якого року. Але ми попросимо, щоб це було максимально швидко, ну, хоча б з 28-го року щоб такими датчиками було обладнано... *(Не чути)* Ну, так, приблизно все. Я не просто занурюватись...

А, ще хочу сказати, що було, в нас були перемовини також з Радою національної безпеки і оборони щодо їх позиції первинно по цьому законопроекті. Вони повністю зайняли позицію ...*(Не чути)*, розтлумачили деякі тези, які ми сьогодні згадували... *(Не чути)*

Але на чому наполягало РНБО: щоб доручити Кабміну в процесі вже імплементації закону до прийняття НДТМ проаналізувати соціальні аспекти, наскільки це може бути вразливо в соціальному сенсі... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Романович.

Роман Романович, тут є декілька запитань до вас як до профільного міністра за результатами вашого виступу.

Марчук Ігор Петрович, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Дякую за надані коментарі, але мені було би цікаво послухати ваші коментарі стосовно ...*(Не чути)* заводу US Steel в Кошице. Чому це стандарти, які є теж європейськими, так? Тому що дане підприємство знаходиться в межах Європи, є одні, а ми маємо до українських виробників інші вимоги. Як би ви могли це прокоментувати?

Дякую.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. Ну, ви знаєте, дуже важко мені зараз коментувати конкретне підприємство. Я вам можу привести...*(Не чути)* на жаль, ми не можемо перевірити у зв'язку з тим, що не контролюється тимчасово територія, конкретно місто Алчевськ, українською владою. Але просто є приклади як погані, так і гарні.

Я не знаю... *(Не чути)* важко сказати. Я знаю, що більшість

підприємств, 99 відсотків, відповідають НДТМ...*(Не чути)* і чи 100, чи 50...*(Не чути)* ...але не буду казати ні, бо не знаю достеменно. Але я що хочу сказати, що ми даємо нашій промисловості фактично 13 років... *(Не чути)* тобто 11 років ми досягали перспективних нормативів. Потім був "плач Ярославни": давайте їх продовжимо на певний час, на 3 на 5 років. Я хочу сказати ще, такі, знаєте, смаколики для підприємства... *(Не чути)* продовжити дію нормативів із того, що сьогодні... *(Не чути)* коли набуде чинності НДТМ. Це теж полегшить життя промисловості, людей в законодавчому полі... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Романович! Дякую, зрозуміла відповідь.

Колеги, давайте ще з тих, хто не висловлювався. Є ще бажаючі в комітеті висловлюватися?

Тоді на питання Кисилевського давайте, будь ласка, ще ваша позиція, Дмитро Давидович.

_____. По пропозиції, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

БУЙМІСТЕР Л.А. До міністра просто теж є питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До міністра, тоді, Людмила Анатоліївна, будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане міністре, ви декілька разів згадали Алчевський металургійний, Алчевський коксохім. Ви пам'ятаєте, скільки загалом інвестиційних коштів було вкладено в Алчевський металургійний та коксохім для того, щоб довести його, цей завод, цей комплекс промисловий, скажімо так, до тих екологічних показників, які в останній рік чи роки роботи цього заводу ще на підконтрольній території України були такими, на які ви

посилаєтесь? Чи ви не пам'ятаєте? Я пам'ятаю.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. Я добре пам'ятаю, але... *(Не чути)* Я не рахую чужих грошей. І тут буде не дуже коректно. *(Не чути)*.

Сьогодні прибуток металургійних підприємств деяких чи груп складає 400-600 мільйонів доларів на місяць. *(Не чути)*

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане міністр, 5,5 мільярдів доларів вкладено в один промисловий актив для того, щоб його довести до показників ефективності. І я вам скажу, чому... Дивіться, я вам скажу... До чого я це кажу, що коли в українських підприємств...

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

БУЙМІСТЕР Л.А. Ні, пане міністре, я зараз скажу, до чого я це питаю. Тому що одна справа, коли в групі компанії є європейські активи, є стратегія, яка поєднує ці компанії, і проти них не діє жодних обмежень щодо експорту продукції на території Європейського Союзу. Інша справа, якщо ми говоримо про наших українських виробників, в тому числі не тільки металургів, ми можемо говорити про машинобудівну галузь в першу чергу, тому що і вони будуть страждати і хімічну галузь, і всі інші.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

БУЙМІСТЕР Л.А. Як це не підпадають?

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

БУЙМІСТЕР Л.А. Я не про легку зараз, я про тяжку промисловість кажу.

Так от, якщо ми порахуємо кількість металургійних заводів в Україні і помножимо це на обсяг інвестиції, який був вкладений в один завод, ну, от давайте 5,5 мільярдів помножимо навіть просто на цю металургійну нашу сферу для того, щоб визначити який нам потрібен обсяг інвестицій, а потім запитаємо себе: ми в змозі залучити такий обсяг інвестицій в ті строки, які пропонуються законопроектом?

Я нагадаю, що модернізація Алчевського металургійного коксохіму почалася в 2004, мабуть, році, і проходила з 2004 десь по 2015 рік, до повного завершення. Точніше, 2014-й, поки окупація не відбулась.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

... в металургійному виробництві найменша кількість проблем. Найбільша кількість проблем...*(Не чути)* коксохімічні галузі...*(Не чути)*

БУЙМІСТЕР Л.А. А коксохім не існує окремо від металургії.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Романович, я вам дякую.

Дивіться, я просто теж не хотів би, щоб ми тут в спаринг перетворювали цю всю історію. Мені хотілося б, щоб ми просто висловили позицію і заслухали позицію інших.

Але, колеги, я вас дуже прошу, ми просто сидимо тут з 14:30, щоб ми вкладалися, я реально, ну, не побоюся, буду ставити годинник на 4 хвилини виступу. Добре? 3 хвилини виступу. І кожен зможе зазначити свою позицію, ми будемо спокійні, що ми з нормальними нервами розійдемося додому, принаймні не о 12 ночі. Питання болюче, справді емоційне, важливе і непросте.

Сергій Олексійович, будь ласка.

ТАРУТА С.О. Я хотів би якраз до цього додати... звучало моє ім'я відносно того, що ми зробили. Ми дійсно зробили дуже швидко, і зараз будемо жити в реальності. Те, що Європа буде захищати і буде ставити вимоги, – це факт. І вони будуть відсікати, якщо ми не будемо нічого робити. Це уже, хочемо не хочемо, це вже буде. І тому наше завдання – м'яко підготуватися з урахуванням того, що дійсно було 11 років, за 11 років мало хто що зробив. І якщо повертатися до "Криворіжсталі", коли був аукціон, вони обіцяли велику-велику купу зробити, але фактично нічого не зробили з того, що обіцяли. Сьогодні сучасні технології дозволяють дуже багато зробити. Це перше, і, хочемо не хочемо, це уже буде факт.

Тому нам треба підготуватися і нам треба зробити, безумовно, більш м'які умови, ніж зараз намагаються європейці ставити до нас. Але це не означає, що нам хтось це дозволить далі так працювати. І тут є питання, питання є – це фінансова складова і спроможність. От сьогодні ми ...*(Не чути)* відносно нашої спроможності. Хочу сказати, коли я починав цю модернізацію, то я ставив перед собою завдання не тільки займатися металургією, а займатися всією логістикою: проектуванням, логістикою, всіма заводами по металокопцюванню. Це було велике завдання, яке я робив замість держави. Сьогодні в державі і нема... До речі, були тоді .... заводи, були тоді ще будівники. Сьогодні цього нема.

І тому це мусить бути загальнодержавна програма як це зробити. Що зробити це треба. Що держава мусить все ж таки допомогти бізнесу залучити "длинные гроші". Тому що мені вдавалось це в західних банках. Це п'ятирічні, семирічні гроші. Сьогодні просто так... Сьогодні тренд, коли заробляють дуже багато. Ну, цей тренд, ми розуміємо, що дуже швидко закінчиться. І тут без державної політики нічого не буде.

І тому я думаю, що сьогодні якраз ми голосували за Першого віце-прем'єра – міністра економіки... От я думаю, що з ним ми мусимо разом і разом з Міністерством екології сісти в рамках того ж нашого комітету і реально подивитись на ситуацію на майбутнє. Тому що так, як було, ніхто не

дозволить – це факт. І тому у нас будуть .... відносно скільки ми викидаємо і твердих, і нетвердих вибросов на 1 тону. І якщо буде там більше, то ми будемо платити і платити. З власного досвіду, в Угорщині, там ніхто власника не заставляє. Там є економічна мотивація, от, скільки по кожному року, як ти зменшуєш. Не зменшуєш – платиш штраф і набагато більше, ніж ти вкладаєш в екологію. Так буде і з Україною.

Тому ми мусимо дуже до цього підійти відповідально. Тому що наше завдання – зберегти весь потенціал. Я думаю, що там треба не тільки металургійні, а проблема буде в хімії. Там ще більша проблема буде, і в енергетиці, тому що там повністю треба все змінювати. І до речі, і металургійні. Я закінчую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. По закону.

ТАРУТА С.О. По закону. Моя позиція така, що треба все ж таки підійти дуже відповідально, і, можливо, ще треба дебати, з професійним середовищем дебати, з тими, хто уже... Ці годи у нас є з Європейським Союзом. Тому я взяв ще час для того, щоб ми знайшли консенсус, як це ми зробили... *(Не чути)* маленька галузь, але ми теж знайшли золоту середину. Сьогодні ми бачимо, що є від цього результат. Я думаю, що у нас достатньо і волі, і розуму для того, щоб підійти точно так до цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую дуже.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Романович. Роман Романович, дуже дякую. Я перепрошую, давайте просто рухатися трошки оперативніше. Члени комітету, колеги, є ще бажаючі? Дмитро Давидович, будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Дякую.

Колеги, я хотів би окреслити такий аспект, який сьогодні ще не звучав, але мені здається, його теж треба брати до уваги. Він кається цих НДТМ - це (можливо, хтось ще не розшифрував для себе) найкращі доступні технології та методи. Так от, якщо ми будемо просто копіювати ті європейські підходи, які є, то ми з ними скопіюємо назви європейських виробників, чи європейські виробники, чи принаймні там підходи визначення цих найкращих доступних технологій і методів, яким відповідають виключно європейські виробники. Тому що, як вже сьогодні казали, про Green Deal, Green Deal— це про економіку. Це в першу чергу і в другу чергу про екологію.

Тому, якщо ми таким чином позбавимо українських виробників можливості бути постачальниками технологій для екологічної модернізації наших українських підприємств, то це, мабуть, буде не найкраще рішення, яке ми можемо прийняти, тому що, ну, ми просто, окрім того, що зробимо складнощі для хіміків, металургів, там коксохіміків і інше, ми ще зробимо складнощі для машинобудівників, які здатні виробляти якесь обладнання, яке може бути застосоване, якщо воно не буде в європейському переліку, а навряд чи воно в європейському переліку буде. Ми бачимо, що і локалізації відбувається, так можна уявити що в цьому питанні буде відбуватися. Тому цей аспект, він якби викликає занепокоєння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитро Давидович.

Давайте ми закінчимо з членами комітету. Кицак, будь ласка.

КИЦАК Б.В. Я хотів би просто наголосити і зазначити позицію, що нам потрібно відійти від такої практики, трішки необдуманої, і ініціатив з боку колег, коли воно економічно не пропрацьовано, необґрунтовано, особливо із членами відповідного комітету. Тому що виходить так, що ми стараємося, вже декілька разів на цьому наголошували, що ми стараємося тут фактично, і схоже на те, робити Adidas, коли виходить у нас Abibas.

Тому для того, щоб такої ситуації не було, нам потрібно виходити виключно з наших національних інтересів і нашої національної економіки і ставити перед собою такі задачі, які, хоча і є амбітні, але які реально вирішувати, а не просто так собі виходити з позиції, що нам все рівно, гроші є. Це ж не означає, що це просто зайти в супермаркет, купити собі KitKat - і це тобі нічого не вартує. Ми розуміємо, що є величезна проблематика і екологічна і що потрібно відповідати європейським стандартам, але до цього потрібно підходити більш зважено і ставити перед собою такі, більш реалізуемі задачі, а не просто заклики популістичні, за якими нічого не стоїть.

Тому давайте переходити на більш прагматичну позицію. І новий міністр економіки, і Перший віце-прем'єр якраз втілює і надихає на певні такі надії, що саме такий підхід і буде найближчим часом реалізовано. І ми будемо, власне, робити більш такі систематизовані засідання з різних комітетів для того, щоб ініціативи виходили більш практичні для національних інтересів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

МАГОМЕДОВ М.С. Минутная реплика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Минутная реплика.

МАГОМЕДОВ М.С. Мне сказали, что общались мы с моим бывшем руководителем, но я хотел сказать, что как противник я немножко сильнее его, я работал намного больше в коксохимии, и проработал в таких условиях, в которых не работал никто.

У меня еще один интересный вопрос. А если у нас за это время конфликт с Россией никак не рассосется? Если линия фронта так и будет проходить там, где она проходит, то по соответствию... *(Не чути)* законам

мы закроем Авдеевский коксохимический завод или не закроем? Это вопрос к министру.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. ...*(Не чути)* я отвечал уже на этот вопрос...

_____. Нет, вы не отвечали.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

Мы будем это обсуждать отдельно и будем отдельно искать решение. Сегодня мы не можем сделать...*(Не чути)* из закона и написать, что у нас *(Не чути)* При принятии решения про відхилення мы будем это обсуждать и принимать взвешенные решения. Может, будет. Может, не будет. Может, Донбасс и контролируемая часть Донбасса вновь будет современной, независимой Украиной, на территории... *(Не чути)* И я понимаю, здесь о чем вы говорите, о героизме коксохимиков, авдеевских коксохимиков. Я полностью разделяю и признаю.

Но я вам хочу сказать еще одну вещь. Реально стоит пожить в Мариуполе, или в Кривом Роге, или в Запорожье полгода, год – и совсем изменится мнение... *(Не чути)*

МАГОМЕДОВ М.С.. Я жил 5 лет внутри завода. 5 лет внутри завода. Нормально, живой.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. Мы готовы к компромиссам. Мы готовы где-то там пойти на какие-то уступки. Я хочу просто, чтобы вы продемонстрировали свою готовность вообще что-то менять. Принять закон в первом чтении завтра. Я знаю, ну, в моем понимании, зал к этому готов. *(Не чути)*

На какие-то компромиссы Министерство уже готово сегодня, а какие-то вещи можем обсудить дополнительно. Но вопрос в том, чтобы все-таки ...

(Не чути) чтобы мы подписали соглашение по... *(Не чути)* Не примите на свой счет, пожалуйста. А давайте сейчас не переходить в риторику господина Азарова... измерении там планетарном, и говорить о том, что мы не готовы, нам надо время, мы еще не совсем и так далее. Помните, к чему это привело. *(Не чути)* ...просто говорю, что это такая крайняя, "красная линия", за которую выйти невозможно. К компромиссам мы готовы. Давайте в зале эти компромиссы, в комитете при подготовке ко второму чтению найдем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.О. Моя позиція: ми абсолютно чітко розуміємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Романович.

Коліги, є ще бажані з членів комітету? Ні. Тоді давайте вже, скільки разів згадували "коксохім", почнемо з "Укркоксохіму". І далі підемо вже по всім бажаним, хто у нас хоче взяти слово.

Будь ласка, 3 хвилини у вас є.

СТАРОВОЙТ А.Г.... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Чудова позиція, зрозуміла.

У нас є ще Єднак Остап, Команда підтримки реформ. Будь ласка, пане Остапе.

ЄДНАК О. Добрий день, шановні колеги.

В першу чергу хочу наголосити, що ...*(Не чути)* робочих груп, більше 2 років сам законопроект розглядався і обговорювався...*(Не чути)*

Він поступово і поетапно впроваджує найкращі... *(Не чути)* технології...*(Не чути)*

Від 3 березня є економічна стратегія уряду прийнята, офіційний документ, який говорить, що українська промисловість до ...*(Не чути)*... року потребуватиме інвестицій 20 мільярдів доларів, енергетика - 25 мільярдів доларів. Тобто закладено вже рамки уряду, і фактично цей законопроект... *(Не чути)* законодавчі рамки, яким чином ця модернізація буде проводитися згідно екологічних нормативів та найкращих методів, доступних в плані управління.

Тому я закликаю народних депутатів... *(Не чути)* Тому, будь ласка, давайте ми проголосуємо його в першому читанні і будемо менше говорити...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Остапе.

АБРАМОВСЬКИЙ Р.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я зрозумів. Насправді там цифри дефініцій, Роман Романович, у мене аналітики написали, що, наприклад, у вашому проекті закону не врегульовано, яким чином НДТМ застосовуватимуться з 2026 року, і в разі обмеження викидів, встановлених нацпланом скорочення викидів, після прийняття проект закону виникнуть два конкуруючих акти. Тому теж, в принципі, це не можна сказати, що це або цифри, або дефініції, це концептуальна історія.

Так само ми говоримо про те, що переглянута Директива 2010/75 ЄС про промислове забруднення не вимагає вимірювання викидів в режимі реального часу. Ви про це так само сказали, що ви будете виправляти це між першим і другим, але це... *(Шум у залі)* Ну, тобто... врегульовано. Зрозуміло.

БУЙМІСТЕР Л.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, в нас був хороший темп був, дуже гарний темп був, всі йшли по часу і... Людмила Анатоліївна, я вас дуже прошу!

Давайте, в нас Станіслав Зінченко, будь ласка, тримає руку.

ЗІНЧЕНКО С. Дуже дякую.

Європейська Бізнес Асоціація представляє більше ніж тисячу підприємств різних галузей. І можемо сказати, що ми неодноразово подавали свої правки та рекомендації до цього законопроекту, але вони не були враховані. І тому асоціація не підтримує цей проект закону, наполягає на необхідності його доопрацювання до подання до першого читання.

Окремі тези, тобто сам закон протирічить...*(Не чути)* директиві. Наприклад, у директиві немає регулювання видів діяльності, для яких відсутні європейські...*(Не чути)* В нас вони є. Незрозуміло, протиріччя.

Недостатній ... *(Не чути)* період, вже казали про це. Також відсутність перехідного періоду для... *(Не чути)* енергетики в зв'язку з нашим Національним планом скорочення викидів від великих спалювальних установок... *(Не чути)*

Якщо ми йдемо в Європу, то ми повинні брати найкращий європейський досвід. Тобто це обговорення профільними асоціаціями, інститутами, підприємствами. Цього немає, нам пропонують просто перекласти європейські стандарти.

І можливість дозвільного органу самостійно ...*(Не чути)*... без рішення суду, такого немає в європейській директиві. В умовах України це створює сприятливі передумови для корупції. Європейська Бізнес Асоціація саме на цьому... *(Не чути)* не підтримує, там, де регуляторна ініціатива створює передумови для корупції, і, що дуже важливо, не передбачено в законопроекті пілотного періоду для запуску реформи, як це, наприклад, є з впровадженням системи моніторингу звітності та верифікації... *(Не чути)*

парникових газів, яка вже діє зараз. Чому ми повинні без тестового періоду...

(Не чути)

Тому ще раз підкреслюю, що ми наполягаємо на... *(Не чути)*
доопрацювання і неодноразово відправляли офіційно свої листи. Так, пан...

(Не чути) правий, ми беремо участь, як і всі інші, в дискусіях, але нас, на жаль, в цих принципових моментах не чують.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Так, у нас ще тримає руку Каленков Олександр, "Укрметалургпром",
будь ласка.

КАЛЕНКОВ О.Ф. Да, большое спасибо за возможность высказаться по этому вопросу. Я представляю металлургов ...Украины, это где-то треть промышленности. Письма, которые мы подписывали по этому законопроекту, подписывали также химики, строительная отрасль, цементники, стекольщики и так далее, все выступали против принятия этого законопроекта в той редакции, в которой есть сейчас.

И я хочу еще раз сказать, мы абсолютно не против нашего движения в Европу. В директиве четко прописано, что используются НДТМ - наилучшие доступные технологии и методы, когда это экономически целесообразно.

Поэтому два вопроса у нас осталось, но это 2 вопроса важных: это термин, то есть срок, по которому мы должны пройти этот путь; и второе - это список этих НДТМ, то, о чем говорил Дмитрий Давыдович.

Первое: по срокам. Вот то, что говорилось, то, что это обсуждается 2 года. За эти 2 года нельзя было сделать экономическую модель? Четыре плюс семь - это как? *(Не чути)* Не проще ли было б для каждой отрасли посмотреть, что соответствует, что нет, какие инвестиции должны быть у каждой из отраслей, и потом соизмерить это с возможностями, что мы можем инвестировать, что - нет. Какая никакая, но по тому же национально

вызначеному внеску Украины, но была модель, там профинансировали европейцы, по ней много вопросов, но хоть есть, на что смотреть. А здесь четыре плюс семь...

У нас есть ориентир – европейские страны. То, что говорилось о том, что мы завываем, что 17 лет для Словакии и 20 – для Польши, более того, в этих странах, и Венгрии в том числе, есть предприятия, которые до сих пор не соответствуют этим НДТМ. потому что это экономически нецелесообразно, им идут навстречу.

Вы, наверно, забываете, что у нас есть предприятия в этих странах, мы с ними контактируем, продаем туда продукцию, и с их экологами общаемся постоянно. У нас нет этой информации, ее можно ... *(Не чути)* 17-20 лет – это такой ориентир, но лучше было бы это сделать экономическую модель. Тогда было бы четко понятно: химики могут это сделать за такой-то срок, металлурги за такой... *(Не чути)* и прочее. Этого сделано, к сожалению, не было до сих пор. Поэтому мы не хотим, мы хотим двигаться как и Восточная Европа, как другие европейские страны, но мы хотим, чтобы у нас условия были не хуже.

Теперь то, что касается 4 плюс 7 лет. Сейчас законопроект выписан так, что у нас есть только 4 года. Возможно, это была техническая ошибка, я это предполагаю, но сейчас возможно только за 4 года это сделать. Можно это исправить ко второму чтению или нет, я не уверен, и я бы не рисковал. Это то, что можно и нужно исправить в первом чтении, чтобы у нас было 4 плюс какой-то термін. Сейчас это 7 лет, мы говорим, что этот термін должен быть больше. Мы как металлурги ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександрє, дякую вам. Дякую. Пане Олександрє!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександрє, дякую.

При всій повазі, не ображайтесь, будь ласка, просто це можна говорити дуже довго. Колеги, без образ, без образ пане Олександрє. Ми почули позицію, позиція зрозуміла.

Далі у нас Владислав Антипов, будь ласка.

АНТИПОВ В.І. *(Не чути)* Владислав Антипов, Комитет промислової екології і інновацій Професійної асоціації екологів. *(Не чути)*

Первое. Реформа екологічної...*(Не чути)* тема, она нужна, это требования соглашения об ассоциации. То есть внедрение Директивы 2010/75/ЕС обязательно нужно.

Но в чем проблема и почему появляются такие споры? Потому что в законопроект 4167 зачем-то накручивали положений, которые не требуются директивой. Вот эта дискуссия: 7 лет, 11 лет, сколько лет должны быть, - в директиве не требует... *(Не чути)* уполномоченный орган количеством лет. Такого требования там нет. Здесь, в чате, у нас находятся лучшие эксперты Украины по Директиве 75, если я не прав, можете меня опровергнуть.

В директиве нет требований по мониторингу непрерывному, в режиме реального времени. Вот мне кажется, что кто-то подставляет команду, которая двигает данную реформу, "вкручивая" положения, которые будут приводить к спорам, которые приводят к конфликтам. Зачем это делать? Просто нужно привести законопроект в соответствие с Директивой 75...*(Не чути)*

В текущей команде министерства, в принципе, есть доверие, и в части коррупции к ним нет претензий, в каких-то громких, по крайней мере. Но мы знаем такие приклады... *(Не чути)*

Но вопрос в чем. Смотрите, сейчас по топливу, да? То есть не могут бороться с картельным сговором на рынке топлива. Вместо того, чтобы заставить Антимонопольный комитет работать, нужно регулировать цены. Это ж неправильно... *(Не чути)* Вместо того, чтобы заставить

антикоррупционные органы работать и бороться с коррупцией, давайте регулировать полномочия и так далее. ... при всем уважении. Все будет прозрачно, все будет там честно, все будет без коррупции. Ну а зачем тогда *(Не чути)* если все будет...*(Не чути)* если мы ему доверяем, если все нормально? Вот в этом вопрос.

И то, что касается расчетов, вот смотрите, простой момент. Многие законодательства Украины, в том числе и экологическое, огромные претензии, не соблюдается экологическое законодательство почему. Потому что там... *(Не чути)* А все понимают: выполнить невозможно. И закрывает государство глаза на это, и ... *(Не чути)* не выполняют.

Так вот, если мы сейчас будем принимать регулирование на основе неправильных предпосылок, то будет опять регулятор, и опять мы будем краснеть перед европейскими партнерами, потому что, вроде, как бы мы имплементируем директивы, выполняем соглашение об ассоциации, а на практике оно ничего не работает.

Вот поэтому я призываю все стороны в общем-то подойти более взвешенно и посмотреть с этой точки зрения на законопроект. А в целом реформа нужна. И, конечно, никуда мы от этого не денемся, это наша евроинтеграция.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Владиславе, вклалися у 3 хвилини. Дуже дякую.

Наступний у нас... Давайте ще візьмемо 3 виступи і закінчувати будемо, колеги. Я бачу Жилу Павла... Будь ласка, вам слово.

ЖИЛА П.Б. Дякую за надане слово. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Чудово, позиція зрозуміла.

Колеги, у нас лишився Панченко, я бачу, тримає руку. Будь ласка.

ПАНЧЕНКО В. Доброго дня.

Я дуже коротко. Є пропозиція доопрацювати і не виносити на перше читання, перш за все тому, що порушується, як завжди, екологічним міністерством питання розрахунків економічних. Навіть те, що пан Каленков пропонує розроблення розрахунків по національному внеску, все рівно це ні на що не повпливало. Позиція, яка передана до Ради асоціації стосовно зеленого переходу...*(Не чути)* не потребує ніяких коштів. При цьому вже тут називалося багатьма про те, скільки коштів насправді витрачається за рахунок державного інвестування і стимулювання для того, щоб здійснити перехід до "зеленої" економіки.

Тому наша пропозиція – займатися економічним розрахунками, їх представити, показати, яким чином будуть досягатися усі цілі, визначені в Організації Об'єднаних Націй, не тільки 7-а і 13-а...*(Не чути)* які стосуються екології і клімату, а також 8-а, 9-а, 10-а, 11-а, які стосуються подолання бідності, які стосуються добробуту.

І треба також враховувати, яким чином не виконана національна економічна стратегія 2020-2030, в якій передбачено збільшення ВВП на одну особу до 11 тисяч 200 доларів, а також збільшення експорту до 150 мільярдів доларів на рік, а також залучення інвестицій щорічних від 15 до 23 мільярдів доларів. Жоден з цих показників ніде не позначений. І я дійсно із Дніпра, і знаю, що таке забруднення. Але ви повинні надати розрахунки, куди...*(Не чути)* економіка і як це робиться в Європейському Союзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Валерій ... *(Не чути)*

Колеги, мені здається, що більше в нас немає бажаючих виступити, і тому ми можемо перейти до прийняття рішення по цьому проекту Закону.

Я ще бачив, ... тримало руку, але, мені здається, вони більше вже не

тримають руку. Втомилися, вже рука втопилася остаточно. Друзі, дякую.

Дивіться, в мене персонально, якщо дозволите, своїх три хвилини використати. У мене насправді до законопроекту, взагалі до цих ініціатив тільки одне просте питання. Можна написати там будь-що, можна передбачити будь-які строки, будь-які терміни, будь-які дефініції і гратися з чим завгодно, але мене цікавить одна проста річ – це фінансування. Я розумію, навіщо це роблять країни Європейського Союзу, для мене це абсолютно очевидно і зрозуміло.

Більше того, мені зрозуміло, звідки вони беруть на це гроші. І вони не беруть на це гроші з власних бюджетів або не завжди беруть ці гроші з власних бюджетів. Наприклад, Польща для того, щоб стати енергетично нейтральною, має витратити 51 мільярд євро, Чехія – 4,7 мільярда євро, Румунія – 22,6 мільярда євро, до 2030-го року тільки в енергетичному секторі.

Литва субсидує свій енергетичний сектор на 385 мільйонів євро з загального стабілізаційного фонду. Тобто, звідки візьмуться ці гроші, там зрозуміло, і зрозуміло навіщо вони це роблять і за чий рахунок. У мене питання до вас дуже просте: звідки ми візьмемо свої гроші для того, щоб реформувати свій енергетичний сектор, для того щоб відповідати європейським стандартам, нормам інтеграції, на які нам поки що ніхто не виділяє ні копійки?

Ну, оце єдине питання, яке у мене є. До того моменту, поки не буде відповіді на це питання, на мою думку, єдине, що я особисто готовий приймати і голосувати, це виключно якісь декларації і наміри. До того моменту, поки ми не сядемо і не скажемо: о'кей, де гроші – ось гроші, дякую, все, побігли, у нас готовий сектор, у нас підприємства так само готові, ми всі біжимо, і у нас є розуміння звідки візьмуться мільярди євро на модернізацію тієї чи іншої галузі, мені здається, що це просто невідповідально - думати виключно екологічними категоріями. Бо мова йде справді не просто про заводи, які забруднюють, а про людей, які працюють на цих заводах,

отримують там зарплати, а потім ці зарплати реінвестують в національну економіку нашої держави.

І просто ставитися до цього, як до того, що завтра може виправитися само собою, варто тільки захотіти, це, мені здається, просто не до кінця розуміти всю комплексність реальності, в якій ми знаходимося, особливо в умовах країни, такої як наша, де у нас, об'єктивно кажучи, з грошима ситуація не дуже приємна.

Тому, ну, я з дуже великою повагою ставлюся і до pana міністра, до Романа Романовича, і до авторів – моїх колег, і до pana Єднака, я його знаю теж певний час. І це не значить, що в мене там проблеми персонально з вами, в мене проблеми навіть не з авторами і не зі своїми колегами, не з міністром, а взагалі з нашими партнерами, які змушують нас це робити, знову-таки безумовно, а не стратегічно, не даючи альтернативний шлях або просто не пояснюючи, яким чином Україна виграє від цього, окрім як зможе поліпшити екологічну ситуацію тут, на місці.

Екологічна ситуація має надзвичайну важливість. Я теж хотів би, щоб мої діти росли в незабрудненій країні, але я хотів би, щоб моїм дітям була й десь можливість працювати, споживати українські продукти. А не ввести тут всі можливі тарифи, обмеження і регулювання, а потім поїхати шукати кращої долі в Польщі. От і все. Це моя особиста позиція, я просто теж хотів її висловити.

Тому, колеги, пропоную голосувати. Муса Сергоєвич, враховуючи, що ви на правах ініціатора розгляду цього законопроекту, хотів би спитати: яка рекомендація у вас з приводу цього проекту закону? І ми його тоді поставимо на голосування. Прошу, яка пропозиція у вас?

МАГОМЕДОВ М.С. Я вважаю, що потрібно отправить на глибоку доработку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є альтернативні пропозиції по цьому

законопроекту? Можливо, хтось вважає, що його треба ухвалити за основу?
Можливо, хтось вважає, що його треба відхилити, відправити суб'єкту?
Немає. У нас одна пропозиція.

_____ . Так а на доопрацювання куди?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Суб'єкту законодавчої ініціативи? Це не Кабмін, це законопроект депутатський. Так, це депутатський законопроект. *(Загальна дискусія)*

Хіба? Так, я вибачаюсь. Доопрацьований, правда. Добре.

Тоді, колеги, ставлю на голосування пропозицію: за результатами розгляду рекомендувати Верховній Раді проект Закону 4167 рекомендувати... Прошу?

СЕКРЕТАРІАТ. Ми не головний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, перепрошую. Слушайте, ми з чотирьох тридцяти тут сидимо, я вже увлекся... Тому що у нас не повторне, у нас перше навіть.

_____ . Я думаю, що ми можемо рекомендувати головному комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так-так, абсолютно. Рекомендувати Комітету з питань екологічної політики та природокористування внести пропозицію до Верховної Ради повернути автору на доопрацювання проект Закону України про запобігання, зменшення та контроль забруднення, що виникає в результаті промислової діяльності (реєстраційний номер 4167), доопрацьований народними депутатами- членами Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування. І направити висновок до Комітету з питань екологічної політики та

природокористування.

Прошу голосувати, колеги, хто – за? 9 з 9-ти. Рішення прийнято одноголосно. Дякую, колеги.

Дуже дякую всім, хто був присутній, всім учасникам засідання комітету онлайн в Zoom.

Не ображайтесь, будь ласка, якщо вам здалося, що якимось ми там надто harsh до вас ставилися, просто справді дуже довгий комітет і питання достатньо емоційне. Це не значить, що ми не цінуємо роботу кожного, і справді щиро вважаємо, що там можна знайти якийсь консенсус. Дякую.

Питання в "Різному". Людмила Анатоліївна, вам там Ярослав Іванович довірив...

БУЙМІСТЕР Л.А. Так, мені наш колега Ярослав Іванович довірив озвучити інформацію.

Зайнялися ми авторськими правами. Ситуація там розвивається, в принципі, активно. Не скажу, що дуже нам подобається, в якій бік, але саме тому нам потрібно це питання тримати постійно на депутатському контролі на комітетському.

Тому є пропозиція 4 червня 2021 року о 15:00 провести черговий круглий стіл на тему авторського права. І у нас перший такий комітетський круглий стіл був, ми вже звітували за результатами. Тому, в принципі, продовжуємо комітетський нагляд. Якщо всім підходить 4 червня, це наступний пленарний тиждень, після засідання якраз, на 3-ю годину. (*Шум у залі*)

П'ятниця, я думаю, що позачергового не буде, не повинно бути. 4 червня 15:00.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, хто – за, будь ласка. Одноголосно, дев'ять з дев'яти. Дякую.

Ярослав Іванович, там таке враження, що... *(Не чути)* Ярослав Іванович...

_____ . Тема: "Розбудова ринку авторських прав в Україні: сучасні виклики захисту прав авторів".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут у колеги Мовчана ще питання...

МОВЧАН О.В. Ярослав Іванович, вас не чути, у вас поганий зв'язок. Я можна виступлю коротко бо...

У нас є доручення Голови Верховної Ради на голову Комітету економічного розвитку розібратися у питанні, що із цінами на АЗС. Регулювання палива, да.

Є пропозиція, тому просто, я це робив з попереднім міністром економіки, ми збирали ринок, там ми говорили, моделювали, як вийти із цієї ситуації. І це все закінчилося тим, що міністра економіки немає і вся база знань там і залишилася, з ним.

От тому є пропозиція, зараз ми проголосуємо за ... вже завтра ми проголосуємо нового міністра, ми його долучимо, долучимо ринок, долучимо тобто операторів АЗС, виробників, у нас їх два, і можна навіть Міненерго. І проговоримо шляхи вирішення по цінах, по там боротьбі там з незаконними НПЗ і так далі, по енергонезалежності, тобто в комплексі. І пропрацюємо якийсь план дій.

_____ . *(Не чути)*

МОВЧАН О.В. Ну яка різниця? В нас же є комітет, на голову комітету прийшло доручення. Давайте працювати, чи будемо ділити, де чий підкомітет? *(Шум у залі)*

Пропозиція – провести зустріч. Зібрати цих операторів ринку,

представників і заслухати разом з новим міністром, щоб обговорити цю всю історію. Просто не хочу, щоб це знову залишалося в міністерстві, вони там якось це похоронять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я підтримую повністю.

Єдине, давайте дочекаємося четверга, хай його призначать, і він ще один день прийде до тями, і з понеділка, я думаю, що можна буде йому пропонувати.

Колеги, поки ми тут не розійшлися, нам треба відхилити законопроект 4167. Там повторне перше читання, там якась своєрідна процедура.

Тому згідно Регламенту ставлю на голосування пропозицію рекомендувати Комітету з питань екологічної політики та природокористування за результатами розгляду відхилити проект Закону 4167.

Прошу голосувати. Хто – за? Так само одноголосно. Дев'ять з дев'яти. Дякую, колеги. Всі – за.

Я підтримую ідею, треба збиратися і давайте зв'яжемося з Любченко після призначення і вже будемо якось рухатись.

(Загальна дискусія)

МОВЧАН О.В. Ми можемо, дивіться, як в процесі і з Офісом Президента, і з міністерством. Офіс Президента – це зараз залишок того, що проробилося, тому що міністерство щось напрацювало... *(Не чути)*

(Загальна дискусія)

БУЙМІСТЕР. Слухайте, домовтеся. Ви не можете домовитись, щоб Аня зібрала підкомітет профільний?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітет закритий. Дякую.